

Trimestriële Indicatoren van de Arbeidsmarkt

Situatie op 30 juni 2024

'Trimestriële indicatoren van de arbeidsmarkt' is een publicatie uitgegeven door de RVA:
Keizerslaan 7
1000 Brussel
Tel. 02 515 44 35
Fax 02 515 44 54

Verantwoordelijke uitgever:
Jean-Marc Vandenbergh.

Verantwoordelijke publicatie:
Hugo Boonaert,
Janick Pirard.

Hoofdredacteur:
Michiel Segaeert.

Redactie:
Hilde Geeraers,
Brendan Verdonck,
Leen Vranckx,
David Sauwens,
Sébastien Malevez,
Jochen Vandekerkhove,
Jonathan Godfroid,
Nathalie Nuyts,
Georges Martens,
Sébastien Votquenne.

Hebben ook meegewerkt aan dit nummer:
Béatrice Depas,
Carline Saucez,
Martine Vereeken,
Jaro Lenaerts,
Oscar Gwiza,
Toon Luykx.

Vormgeving:
Grafische Dienst –
directie Communicatie

Drukwerk:
dienst Drukkerij -
directie Communicatie

De gedeeltelijke of volledige overname van de teksten is slechts toegestaan mits schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISSN 2952-6590 (print)
ISSN 2952-6604 (online)

Woord vooraf

De RVA publiceert op regelmatige basis zijn voornaamste statistieken. Maandelijks verschijnen uitgebreide gegevenstabellen over de belangrijkste RVA-opdrachten op de website. Daarnaast wordt een beknopt commentaar gepubliceerd over de evolutie van de vergoede werkloosheid op basis van de betaalstatistieken van de werkloosheidsuitkeringen en over de evolutie van de werkonderbrekingen in het kader van tijdskrediet, loopbaanonderbreking en thematisch verlof.

Elk jaar stelt de RVA een gedetailleerd jaarverslag op. Naast een activiteitenverslag omvat dit een uitgebreid statistisch volume waarin alle stelsels die onder de RVA-opdrachten vallen (tijdelijke en volledige werkloosheid, loopbaanonderbreking en tijdskrediet...) worden toegelicht.

Deze publicatie, de 'Trimestriële indicatoren van de arbeidsmarkt', bevat dan weer de recentste trimestriële gegevens over die RVA-opdrachten. Door drie maandelijks gegevens te publiceren, kan de RVA de tendensen in deze stelsels en in de ruimere context van de arbeidsmarkt sneller opsporen dan in het jaarverslag. Tegelijk wordt de impact verzacht van bepaalde seizoensgebonden of technische effecten die een maandelijkse statistiek kunnen beïnvloeden.

De structuur van deze publicatie is in grote lijnen gebaseerd op de reglementaire indeling van de diverse RVA-opdrachten (hoofdstukken 3 tot 6), die ook aan de basis ligt van de indeling van de RVA-website en de daar beschikbare statistieken. Vooraan wordt echter een synthetisch overzicht van de evolutie van de behandelde RVA-opdrachten geplaatst (hoofdstuk 1). Om deze trimestriële indicatoren te kaderen in een ruimere context, is hoofdstuk 2 bovendien gewijd aan een aantal bijkomende conjuncturele indicatoren uit externe bronnen (bv. de evolutie van de economische conjunctuur, het aantal werkaanbiedingen, de uitzendarbeid...), incl. een aantal elementen voor een internationale vergelijking.

Waar mogelijk wordt voor de weergave van de gegevens telkens gekozen voor een reeks die 5 jaar teruggaat. De gegevensweergave in de hoofdstukken wordt beperkt tot een vergelijking van het recentste trimester en de daarmee overeenstemmende trimesters van de besproken periode. Dit heeft als voordeel dat de analyses kunnen worden losgekoppeld van eventuele seizoenseffecten. Om voor de beschouwde periode wel een volledige, doorlopende gegevensreeks te kunnen voorzien van de behandelde materies, wordt aansluitend op deze publicatie een uitgebreide statistische bijlage gepubliceerd.

Het spreekt voor zich dat de RVA, naast deze periodieke publicaties, studies over specifieke thema's zal blijven voorzien op zijn website ter aanvulling van de bijdrage van de RVA aan de analyse en de vooruitgang van onze arbeidsmarkt.

De administrateur-generaal,

Dr. Jean-Marc Vandenberg

Inhoudstafel

Woord vooraf.....	3
1 Het trimester in vogelvlucht	7
2 Maatschappelijke en socio-economische context	13
2.1 Evolutie van de conjunctuur en de arbeidsmarkt.....	13
2.2 De Belgische arbeidsmarktstructuur in Europese context	16
3 Volledige werkloosheid	21
3.1 Kerncijfers	21
3.2 Evolutie van de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-WZ).....	23
3.3 Evolutie van de niet-werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-NWZ) ..	30
3.4 Bijzondere vrijstellingen	32
3.5 Specifieke thema's m.b.t. de werkloosheid	34
4 Tijdelijke werkloosheid	39
4.1 Kerncijfers	39
4.2 Volgens activiteitstak	40
4.3 Volgens motief	43
4.4 Volgens gewest	44
4.5 Volgens geslacht	45
5 Onderbrekingsuitkeringen	47
5.1 Kerncijfers	47
5.2 Tijdskrediet	50
5.3 Thematische verlopen.....	52
5.4 Loopbaanonderbreking.....	54
5.5 Verdeling van alle onderbrekingsstelsels samen volgens motief	56
6 Overige uitkeringen	59
6.1 Deeltijds werkenden met een inkomensgarantie-uitkering (IGU).....	59
6.2 Tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen	64
6.3 Aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verlopen	68
6.4 Eenheidsstatuut en uitdovende stelsels	69
7 Lijst van tabellen en grafieken	71

1

Het trimester in vogelvlucht

Tabel 1
Algemeen overzicht van de groepen uitkeringstrekkers

	T2 2020	T2 2021	T2 2022	T2 2023	T2 2024	Evol. T2 2020 - T2 2024	Evol. T2 2023 - T2 2024
Uitkeringsgerechtigde volledig werklozen	387.162	352.263	306.426	296.244	292.404	-24,5%	-1,3%
<i>Werkzoekenden</i>	346.504	326.318	289.215	284.989	284.538	-17,9%	-0,2%
<i>Niet-werkzoekenden</i>	40.658	25.945	17.211	11.255	7.865	-80,7%	-30,1%
Vrijstellingen van IWZ voor studies of beroepsopleiding, activiteiten in het buitenland en PWA	34.914	35.840	32.456	30.106	31.407	-10,0%	+4,3%
Tijdelijke werkloosheid	993.746	359.787	171.730	139.005	133.367	-86,6%	-4,1%
Onderbrekingsuitkeringen	261.074	232.014	233.288	238.995	240.674	-7,8%	+0,7%
<i>Tijdskrediet</i>	95.027	92.195	89.132	90.587	87.179	-8,3%	-3,8%
<i>Loopbaanonderbreking</i>	48.120	42.601	37.447	34.373	32.307	-32,9%	-6,0%
<i>Thematische verloven</i>	117.927	97.218	106.709	114.034	121.188	+2,8%	+6,3%
Overige uitkeringen	78.666	78.154	73.901	69.109	54.174	-31,1%	-21,6%
<i>Deeltijdse werknemers met IGU</i>	33.324	32.293	30.590	27.659	24.603	-26,2%	-11,0%
<i>Tewerkstellers- en opleidingsmaatregelen</i>	41.612	43.175	40.745	39.191	26.858	-35,5%	-31,5%
<i>Aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verloven</i>	1.562	835	1.266	1.089	1.107	-29,2%	+1,6%
<i>Eenheidsstatuut en uitdovende stelsels</i>	2.168	1.852	1.300	1.170	1.607	-25,9%	+37,4%
Algemeen totaal	1.755.563	1.058.057	817.801	773.459	752.026	-57,2%	-2,8%

Tabel 1 biedt een algemeen overzicht van de groepen RVA-uitkeringstrekkers die in deze publicatie aan bod komen. Het totaal van de uitkeringstrekkers is in T2 2024 met 2,8% gedaald op jaarbasis. Het aantal vergoede werklozen daalt met 1,3% op jaarbasis. De werkzoekenden kennen een lichte daling met 0,2%. De grootste relatieve daling is er bij de niet-werkzoekenden: hun aantal blijft snel afnemen (-30,1%).

Ten opzichte van het tweede trimester van vorig jaar is de groep tijdelijk werklozen gedaald met 4,1%.

De groep met vrijstelling van inschrijving als werkzoekende (voor studies of beroepsopleiding, activiteiten in het buitenland en PWA) omvat zowel werklozen als werkenden. Deze groep stijgt met 4,3% op jaarbasis.

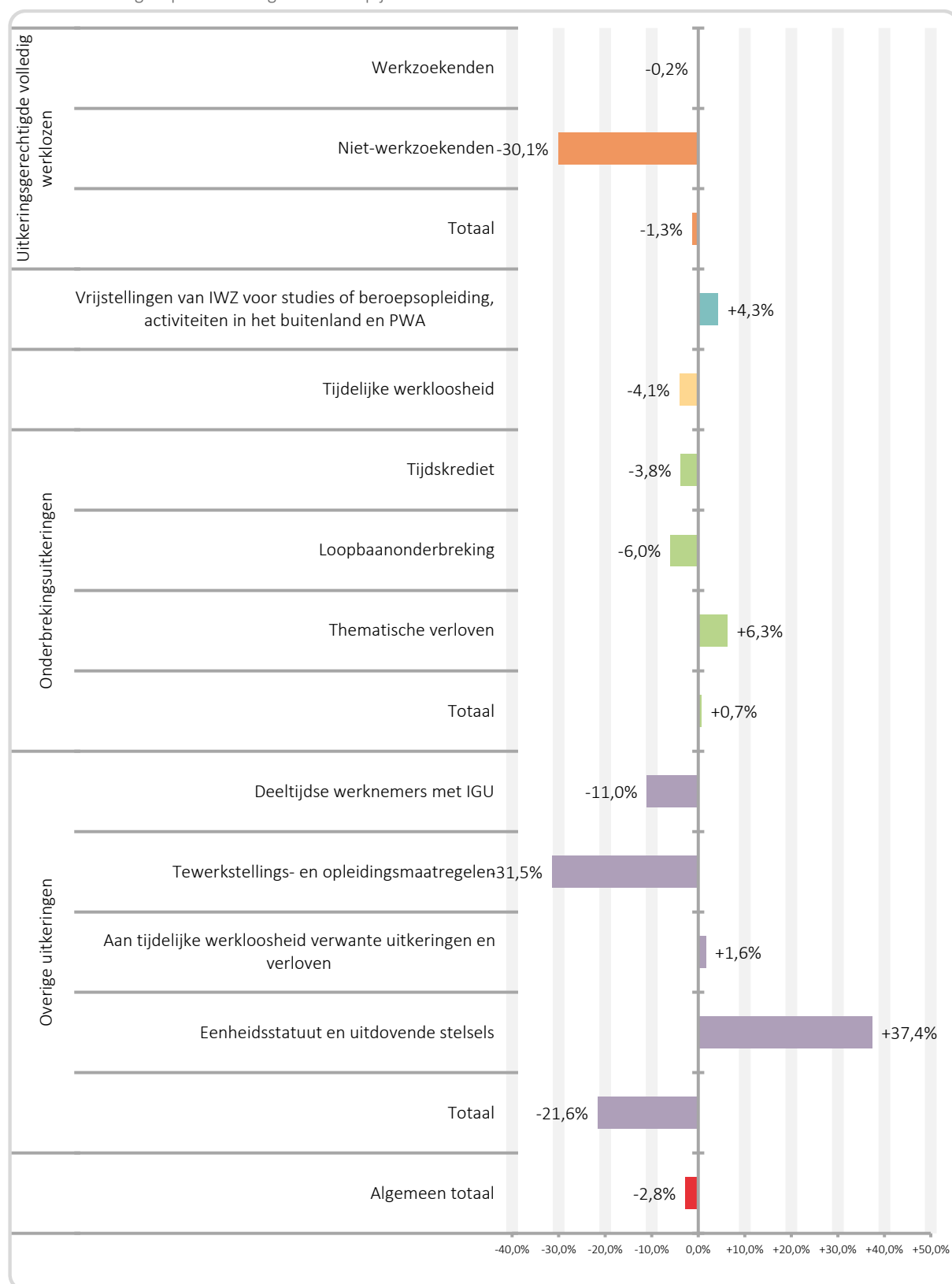
De groep werknemers met een uitkering voor tijdskrediet, loopbaanonderbreking of voor een thematisch verlof stijgt met 0,7%. We noteren een daling voor loopbaanonderbreking (-6,0%), een daling voor tijdskrediet (-3,8%) en een stijging voor thematische verloven (+6,3%).

Voor de overige uitkeringen noteren we tenslotte een daling van 21,6% op jaarbasis. De grootste groep in deze categorie zijn de tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen. Dit betreft grotendeels maatregelen waarvan de bevoegdheid is overgedragen naar de gewesten. Een groot deel is dan ook uitdovend, wat de daling met 31,5% op jaarbasis verklaart. Verder bevat deze groep de deeltijdse werknemers met een inkomensgarantieuitkering, die afnemen met 11,0% op jaarbasis. De aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verloven stijgen met 1,6% op jaarbasis. Ten slotte bevat deze restgroep de maatregelen in het kader van de ontwikkeling van het Eenheidsstatuut (crisispremie, ontslaguitkering en ontslagcompensatievergoeding), het halftijds brugpensioen en stelsels voor grensarbeiders.

In T2 2024 werden in de verschillende uitkeringsstelsels van de RVA in totaal gemiddeld per maand 752.026 betalingen geteld, een aantal dat 57,2% lager ligt dan in T2 2020. Sinds meerdere jaren evolueert het gemiddelde aantal betalingen per maand in dalende lijn. Die tendens werd gebroken tijdens de periode 2020 - 2021 ten gevolge van de coronacrisis en het groot aantal betalingen tijdelijke werkloosheid dat hiervan het gevolg was. Wanneer we de vergelijking maken met het overeenkomstige trimester van het jaar 2020, zien we een grote afname van het aantal vergoede werklozen (-24,5%), vooral bij de niet-werkzoekenden (-80,7%). Bij de tijdelijk werklozen is er een grote daling van 86,6%. Er is een lichte stijging van het aantal werknemers met een thematisch verlof (+2,8%) en een sterke daling van het aantal werknemers met loopbaanonderbreking (-32,9%) en tijdskrediet (-8,3%). Ook bij de vrijstellingen en de overige uitkeringen zijn er sterke dalingen van respectievelijk 10,0% en 31,1%.

Grafiek 1

Evolutie van de groepen uitkeringstrekkers op jaarbasis

De hierboven geschetste evoluties hebben uiteraard een impact op de verhouding tussen de verschillende uitkeringstrekkers van de RVA.

De vergoede werklozen vormen in T2 2024 met een aandeel van 38,9% de grootste groep, hun belang neemt toe met 16,8 procentpunt ten opzichte van het overeenkomstige trimester van 2020. Deze stijging is toe te schrijven aan de evolutie bij de werkzoekenden (+18,1 procentpunt).

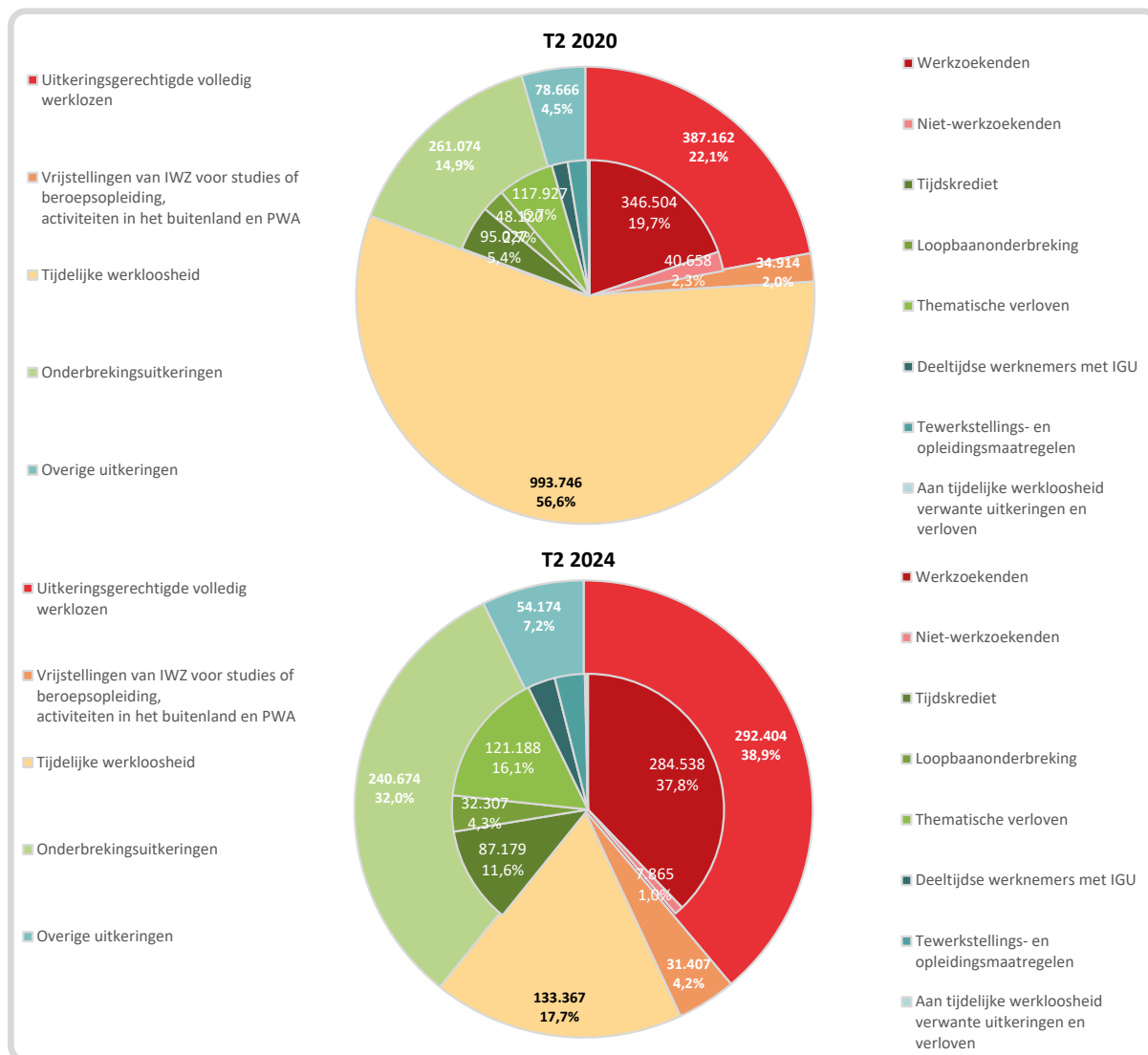
Het belang van de groep van de tijdelijk werklozen in T2 2024 is sterk afgenomen ten opzichte van T2 2020: -38,9 procentpunt. Zij hebben een aandeel van 17,7%.

Het relatieve belang van de tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen is ten opzichte van T2 2020 toegenomen met 1,2 procentpunt. Het relatief belang van de vrijstellingen is toegenomen met 2,2 procentpunt.

In T2 2024 vertegenwoordigen de werknemers met een uitkering voor tijdskrediet, loopbaanonderbreking of een thematisch verlof 32,0% van de totale groep RVA-gerechtigden. Na de vergoede werklozen vormen zij de tweede grootste groep. Ten opzichte van T2 2020 is hun belang toegenomen (+17,1 procentpunt).

Grafiek 2

Evolutie van de onderlinge verhouding van de uitkerings-trekkers

2

Maatschappelijke en socio-economische context

2.1

Evolutie van de conjunctuur en de arbeidsmarkt

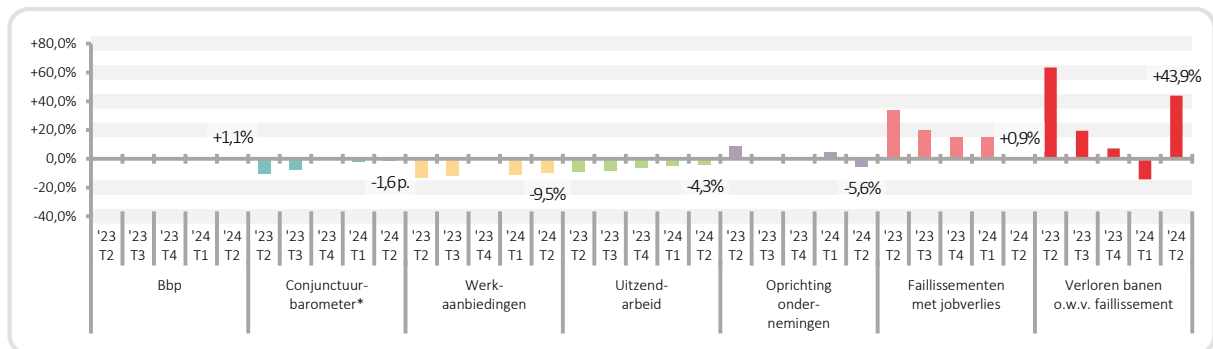
Het jaar 2022 ving aan met goede vooruitzichten in het licht van een tempering van de gevolgen van de coronacrisis, maar werd door het conflict in Oekraïne en de energiecrisis gekenmerkt met een hoge inflatie. Niettegenstaande kende het bbp in 2022 nog een positieve groei. Ondanks de uitdagingen kende ook 2023 een lichte groei, die verwacht wordt zich voort te zetten in 2024 en 2025.

Tabel 2
Conjuncturele indicatoren

T2	Bbp	Conjunctuur- barometer	Werk- aanbiedingen	Uitzend- arbeid	Oprichting onder- nemingen	Faillissementen met jobverlies	Verloren banen o.w.v. faillissement	Werknemers betrokken bij aankondiging van collectief ontslag
2020	96.996	-31,1	65.526	486.435	7.598	503	4.736	3.167
2021	112.027	+6,9	118.780	661.008	11.911	522	2.888	1.144
2022	116.328	+0,8	136.454	657.208	11.542	718	3.866	601
2023	117.784	-9,7	118.231	599.378	12.541	959	6.316	1.239
2024	119.097	-11,3	107.051	573.865	11.842	968	9.088	1.987
Evol. 2020- 2024	+ 22,8%	+19,8 p.	+ 63,4%	+ 18,0%	+ 55,9%	+ 92,4%	+ 91,9%	- 37,3%

	Bbp	Conjunctuur- barometer	Werk- aanbiedingen	Uitzend- arbeid	Oprichting onder- nemingen	Faillissementen met jobverlies	Verloren banen o.w.v. faillissement	Werknemers betrokken bij aankondiging van collectief ontslag
2020	100	+0,0 p.	100	100	100	100	100	100
2021	115	+38,0 p.	181	136	157	104	61	36
2022	120	+31,9 p.	208	135	152	143	82	19
2023	121	+21,4 p.	180	123	165	191	133	39
2024	123	+19,8 p.	163	118	156	192	192	63

Grafiek 3
Variatie t.o.v. het overeenkomstige trimester van het
voorgaande jaar¹

Bronnen: NBB - bbp in miljoenen kettingeuro's - referentiejaar 2015 - van seizoenschommelingen en kalendereffecten gezuiverde gegevens + perscommuniqué - INR - Flash estimate en kwartaalrekeningen (meest recente trimester); maandelijkse conjunctuurenquête bij de ondernemingen – seizoengezuiverde gegevens (maandgemiddelde op jaarbasis); VDAB, FOREM, Actiris, ADG - Door de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling ontvangen werkaanbiedingen uit het normale economische circuit, met uitzondering van uitzendarbeid en uitwisseling van aanbiedingen tussen de gewestelijke diensten; Federgon – Uitzendarbeid: Jaarlijkse groei + Raming van het gemiddeld aantal gepresteerde uren uitzendarbeid per dag – berekening RVA; FOD Economie – Oprichting van ondernemingen in de profitsector; Fonds tot vergoeding van de in geval van Sluiting van Ondernemingen ontslagen werknemers (RVA); FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg - Collectieve ontslagen (lange reeks)

* Omwille van zijn aard, wordt de evolutie van de conjunctuurbarometer uitgedrukt in punten i.p.v. percentages.

¹ Vanwege de grote variaties werden het aantal werknemers betrokken bij aankondiging van een collectief ontslag niet opgenomen in deze visuele weergave.

Tabel 3
Evolutie van het bbp

	Bbp in miljoenen kettingeuro's	Evolutie
2020	422.805	-5,3%
2021	451.772	+6,9%
2022	465.513	+3,0%
2023	471.867	+1,4%
2024*	477.529	+1,2%
	478.473	+1,4%
2025*	483.260	+1,2%
	485.172	+1,4%

* Vooruitzichten gebaseerd op de Economische Begroting van het Federaal Planbureau, Economische projecties en Belgian Prime News van de Nationale Bank, Regards économiques van IRES, World Economic Outlook van het IMF, Economic forecasts van de Europese Commissie en de Belgium Economic Forecast van de OESO. De tabel geeft de minimale en de maximale geraamde groei weer op basis van die diverse vooruitzichten.

Zwaar getroffen door de coronacrisis en met een recordrecessie in het tweede kwartaal van 2020 (-11,8%), groeide het bbp opnieuw in 2021 en dit sneller dan verwacht. Met een groei van +6,9% voor het gehele jaar, was het bbp ongeveer terug op het niveau van voor de crisis. In 2022 en 2023 kenden we een groei, die enigszins vertraagd. De prognoses voor 2024 en 2025 zijn nog onzeker. Alle geraadpleegde agentschappen blijven (beperkte) groei aankondigen voor de twee jaren: tussen 1,2 en 1,4% voor 2024 en 2025.

De conjunctuurbarometer, die -36 punten liet noteren op het hoogtepunt van de coronacrisis, vertoonde vanaf april 2021 weer gunstige waarden met een gemiddelde van +6 punten, maar vanaf juni 2022 keerde die tendens weer. Voor het tweede kwartaal van 2024 geeft de vergelijking met hetzelfde kwartaal in 2020 een misleidend beeld, aangezien de barometer van jaar tot jaar verslechtert (-1,6 punt).

Dit heeft voor het vijfde trimester op rij invloed op de werkgelegenheidscijfers: 107.051 vacatures in T2 2024, d.w.z. 9,5% minder dan in T2 2023. We zien ook een daling van nieuwe bedrijven, die 11.842 opgerichte bedrijven vertegenwoordigt. Het aantal gepresteerde uren uitzendarbeid blijft dalen (-4,3%).

Het aantal faillissementen met banenverlies kent een lichte stijging zien ten opzichte van T2 2023 (+0,9%). Het aantal collectieve ontslagen is sterk gestegen tegenover het jaar voordien.

2.2

De Belgische arbeidsmarktstructuur in Europese context

Eurostat, de statistische dienst van de Europese Commissie, publiceert internationaal geharmoniseerde arbeidsmarktstatistieken gebaseerd op een trimestriële enquête bij een steekproef van de bevolking. Dit laat toe de effecten van verschillen in reglementering te neutraliseren bij het maken van internationale vergelijkingen. Aangezien de data binnen dit deel afhankelijk zijn van de publicatiemomenten bij Eurostat, zijn de hier behandelde data met een trimester vertraging beschikbaar.

2.2.1

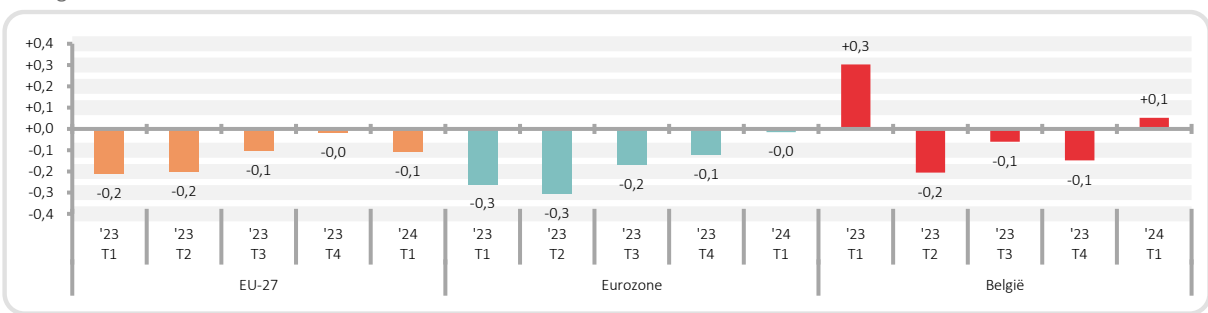
Werkloosheidsgraad

Tabel 4
Geharmoniseerde werkloosheidsgraad

T1	EU-27	Eurozone	België	EU-27	Eurozone	België
2020	6,9	7,7	5,1	-	-	-
2021	7,9	8,7	6,7	+1,1	+1,0	+1,6
2022	6,6	7,2	5,4	-0,3	-0,5	+0,3
2023	6,4	6,9	5,7	-0,5	-0,8	+0,6
2024	6,3	6,9	5,8	-0,6	-0,8	+0,6
Evol. 2020-2024	-0,6	-0,8	+0,6			

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

Grafiek 4
Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde werkloosheidsgraad

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

In T1 2024 bedraagt de Belgische werkloosheidsgraad 5,8%. Dit is hoger dan die van T1 2020. De EU-27 heeft met 6,3% een lagere werkloosheidsgraad dan in T1 2020, maar blijft nog steeds 0,5 procentpunt hoger dan het Belgische peil. In T1 2024 is de werkloosheidsgraad in de Eurozone (6,9%) 0,8 procentpunt lager dan in T1 2020.

Met betrekking tot de evolutie van de laatste vijf trimesters zien we algemeen een dalende trend, behalve voor België in het eerste kwartaal van 2023 en 2024. Deze stijging van de werkloosheidsgraad stemt echter eerder overeen met een daling van de inactiviteit dan van de werkgelegenheid (cf. infra).

Voor de interpretatie van de data vanaf 2021 is het echter relevant op te merken dat Eurostat vanaf dat jaar een methodologische wijziging heeft doorgevoerd. Aangezien in diverse lidstaten personen langdurig en ononderbroken in een stelsel van tijdelijke werkloosheid zijn terechtgekomen, worden personen die in een dergelijk stelsel minstens 3 maanden onafgebroken het werk hebben neergelegd voortaan geteld als werklozen (i.p.v. als tewerkgesteld of inactief). Dit trekt de werkloosheidspercentages enigszins op t.o.v. de werkwijze in de voorgaande jaren. We kunnen ervan uitgaan dat dit effect groter is voor België, dat een relatief sterk uitgewerkt stelsel voor tijdelijke werkloosheid kent, dan voor de meeste andere Europese landen.

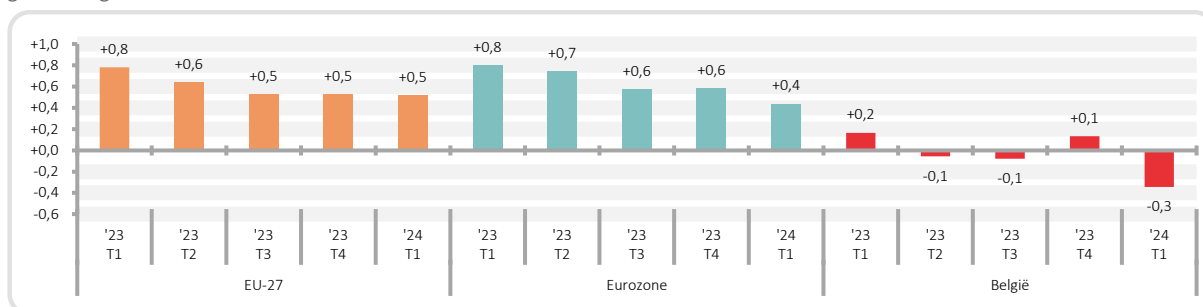
2.2.2 Werkgelegenheidsgraad

Tabel 5
Geharmoniseerde werkgelegenheidsgraad

T1	EU-27	Eurozone	België	EU-27	Eurozone	België
2020	67,8	67,3	65,1	-	-	-
2021	66,7	66,1	63,6	-1,1	-1,2	-1,5
2022	69,1	68,7	66,4	+1,3	+1,4	+1,3
2023	69,9	69,5	66,6	+2,1	+2,2	+1,5
2024	70,4	69,9	66,2	+2,6	+2,6	+1,1
Evol. 2020-2024	+2,6	+2,6	+1,1			

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

Grafiek 5
Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde werkgelegenheidsgraad

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

In T1 2024 bedroeg de werkgelegenheidsgraad voor België 66,2 %. Dat is 1,1 procentpunten hoger dan in T1 2020. Een hogere stijging is terug te vinden voor de EU-27 (+2,6 procentpunten) en de eurozone (+2,6 procentpunten). De werkgelegenheidsgraad voor de EU-27 en de eurozone ligt hoger dan voor België (respectievelijk 70,4% en 69,9%).

In de laatste vijf trimesters zien we op jaarbasis een stijging van de werkgelegenheidsgraad voor de EU-27 en de eurozone. Dit is niet het geval in België.

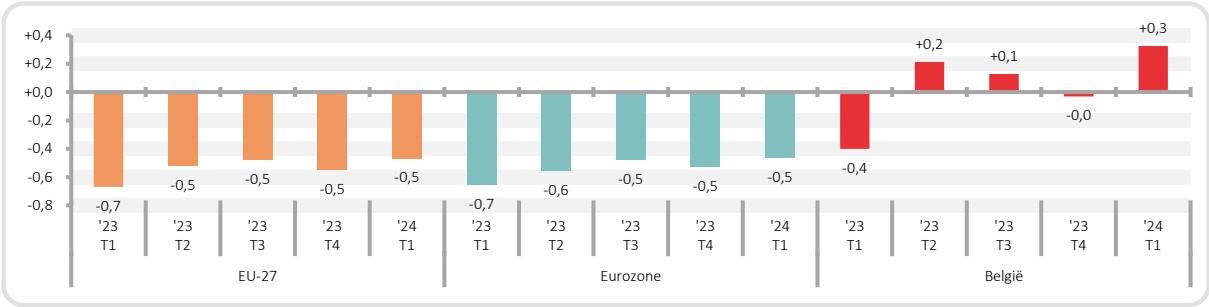
2.2.3 Inactiviteitsgraad

Tabel 6
Geharmoniseerde inactiviteitsgraad

T1	EU-27	Eurozone	België	EU-27	Eurozone	België
2020	27,1	27,1	31,4	-	-	-
2021	27,5	27,6	31,8	+0,4	+0,5	+0,4
2022	26,0	26,0	29,8	-1,1	-1,1	-1,6
2023	25,3	25,3	29,4	-1,8	-1,7	-2,0
2024	24,9	24,9	29,7	-2,3	-2,2	-1,7
Evol. 2020-2024	-2,3	-2,2	-1,7			

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

Grafiek 6
Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde inactiviteitsgraad

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

In T1 2024 bedroeg de inactiviteitsgraad in België 29,7%. De inactiviteitsgraad daalde met -1,7 procentpunten ten opzichte van het T1 2020.

Voor de Europese Unie en de eurozone is de daling iets groter dan voor België. De inactiviteitsgraad in de Europese Unie en de Eurozone ligt respectievelijk 2,3 en 2,2 procentpunten lager dan in T1 2020. De inactiviteitsgraad blijft in België hoger dan in de Eurozone en de Europese Unie.

In de laatste vijf trimesters zien we voor de EU-27 en de eurozone een daling van de inactiviteitsgraad op jaarbasis rond de 0,5 procentpunten. In België daarentegen zien we in de eerste trimester (T1 2023) nog een daling, waarna er eerder een lichte stijging volgt.

Grafiek 7

Structuur van de bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar)

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

Ten slotte vergelijken we de verhoudingen van de groepen werkenden, werklozen en inactieven². België heeft een hogere inactiviteitsgraad dan de EU-27 en de eurozone. Hierdoor noteren we voor België t.o.v. de totale beroepsbevolking, ondanks een relatief laag percentage werkloosheid, toch een lagere werkgelegenheidsgraad dan voor de EU-27 of de eurozone.

² Terwijl de werkgelegenheidsgraad en de inactiviteitsgraad berekend worden ten opzichte van de totale populatie, houden we bij de werkloosheidsgraad enkel rekening met de actieve populatie. In deze grafiek worden de proporties ten opzichte van de totale populatie bekeken, waardoor de percentages voor werkloosheid in deze grafiek verschillen met de werkloosheidsgraad die we eerder hebben besproken.

3

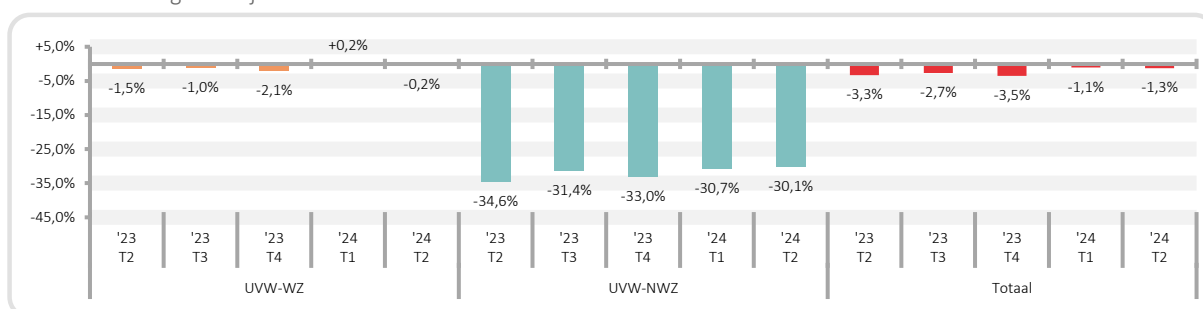
Volledige werkloosheid

3.1 Kerncijfers

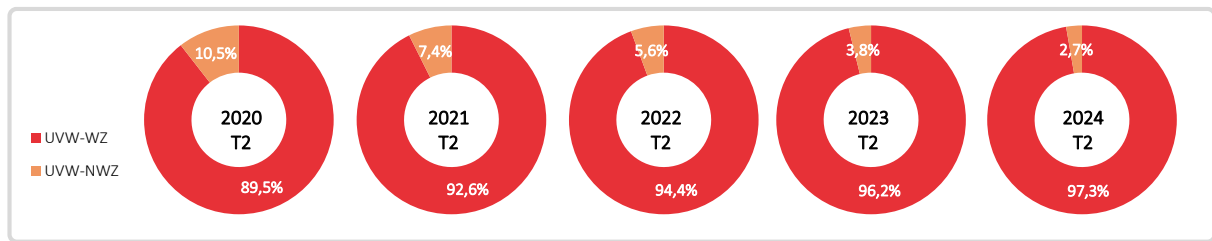
Tabel 7
Evolutie van de UVW (WZ + NWZ)

T2	UVW-WZ	UVW-NWZ	Totaal	UVW-WZ	UVW-NWZ	Totaal
2020	346.504	40.658	387.162	100	100	100
2021	326.318	25.945	352.263	94	64	91
2022	289.215	17.211	306.426	83	42	79
2023	284.989	11.255	296.244	82	28	77
2024	284.538	7.865	292.404	82	19	76
Evol. 2020-2024	-17,9%	-80,7%	-24,5%			

Grafiek 8
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Grafiek 9
Verhouding van de UVW

De uitkeringsgerechtigde volledig werklozen omvatten zowel werkzoekenden (UVW-WZ) als niet-werkzoekenden (UVW-NWZ). Onder de werkzoekenden rekenen wij de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van voltijdse arbeidsprestaties, de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van studies, de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van vrijwillig deeltijdse arbeidsprestaties, de werkzoekende uitkeringsgerechtigden binnen het stelsel voor werkloosheid met bedrijfstoeslag (SWT), de niet-toeleidbare werkzoekenden met een beschermingsuitkering en de kunstwerkers. De groep van de UVW-NWZ bestaat uit de niet-werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van vrijwillig deeltijds werk, de oudere vrijgestelde uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van voltijdse arbeidsprestaties, de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen die zijn vrijgesteld van inschrijving als werkzoekende (IWZ) omwille van mantelzorg of moeilijkheden van sociale of familiale aard, en de SWT'ers die zijn vrijgesteld van IWZ.

Zowel de evolutie van de UVW-WZ als die van de UVW-NWZ worden beïnvloed door reglementaire wijzigingen wanneer die de voorwaarden om vrijgesteld te worden van IWZ verstrengen of versoepelen. Als gevolg van die bepalingen functioneren de UVW-WZ en de UVW-NWZ dan als communicerende vaten. Echter, de evolutie van de UVW-WZ (en in mindere mate van de UVW-NWZ) hangt ook in belangrijke mate af van de conjunctuur.

In T2 2024, neemt het aantal niet-werkzoekenden op jaarbasis af met 30,1%, terwijl het aantal werkzoekenden afneemt met slechts 0,2%. Hierdoor neemt het aandeel niet-werkzoekenden in het totaal van de UVW verder af (2,7% van de UVW in T2 2024 t.o.v. 10,5% in T2 2020). Het totale aantal UVW neemt af met 1,3% op jaarbasis.

3.2

Evolutie van de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-WZ)

3.2.1

Volgens stelsel

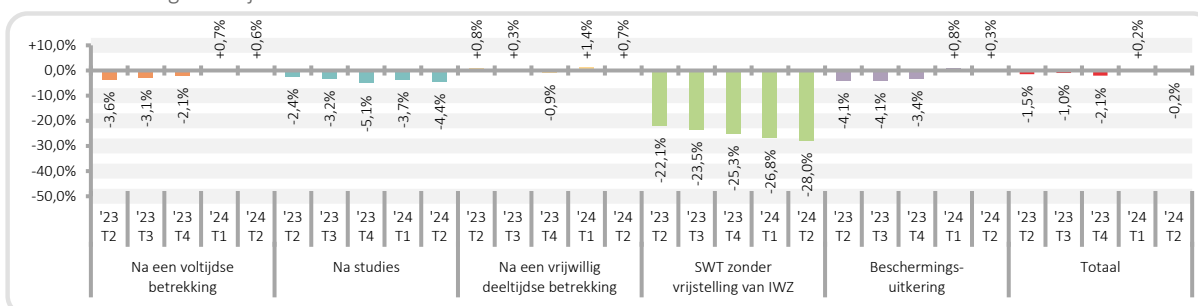
Tabel 8

Evolutie van de UVW-WZ volgens stelsel

T2	Na een voltijdse betrekking	Na studies	Na een vrijwillig deeltijdse betrekking	SWT zonder vrijstelling van IWZ	Beschermings- uitkering	Kunst- werkers	Totaal
2020	284.282	30.782	20.934	10.507	0	0	346.504
2021	266.263	26.465	20.337	10.867	2.386	0	326.318
2022	237.506	22.011	17.528	9.961	2.208	0	289.215
2023	228.982	21.477	17.673	7.760	2.117	6.981	284.989
2024	230.367	20.536	17.792	5.591	2.122	8.130	284.538
Evol. 2020- 2024	-19,0%	-33,3%	-15,0%	-46,8%	-	-	-17,9%
2020	100	100	100	100	-	-	100
2021	94	86	97	103	-	-	94
2022	84	72	84	95	-	-	83
2023	81	70	84	74	-	-	82
2024	81	67	85	53	-	-	82

Grafiek 10

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

In T2 2024 werden gemiddeld per maand 284.538 werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-WZ) geteld, d.i. 451 of 0,2% minder dan in T2 2023.

Bij de grootste subgroep, de UVW-WZ op basis van voltijdse arbeidsprestaties, bedraagt de stijging op jaarbasis 0,6%. Het aantal UVW-WZ na een vrijwillig deeltijdse betrekking stijgt met 0,7% op jaarbasis.

Het aantal SWT'ers zonder vrijstelling van inschrijving als werkzoekende neemt onder invloed van de ingeperkte vrijstellingsmogelijkheden (cf. infra) af met 28,0% op jaarbasis tot 5.591 fysieke eenheden.

We noteren ook een daling bij de UVW-WZ toegelaten op basis van studies (-4,4% op jaarbasis of -33,3% t.o.v. T2 2020).

Sinds 1 oktober 2020 werd een nieuw statuut gecreëerd. Het gaat om de niet-toeleidbare werkzoekende: de werkzoekende die de bevoegde dienst voor arbeidsbemiddeling identificeert aan de hand van de internationaal erkende screeningstool ICF - International Classification of Functioning, Disability and Health - en erkent als iemand die te maken krijgt met een combinatie van psychologische, medische en sociale factoren die zijn gezondheid en/of zijn sociale of professionele integratie ernstig aantasten, waardoor hij niet in het normale economische circuit of in het kader van al dan niet bezoldigd aangepast of omkaderd werk kan werken.

Het statuut van niet-toeleidbare werkzoekende wordt toegekend voor een periode van twee jaar en is hernieuwbaar met een nieuwe evaluatie door de screeningstool ICF. In T2 2024 waren er gemiddeld per maand 2.122 niet-toeleidbare uitkeringsgerechtigde werkzoekenden die een beschermingsuitkering ontvingen.

Als gevolg van de hervorming van de regelgeving voor werknemers in de kunstensector is sinds 1 oktober 2022 een nieuw statuut gecreëerd. In T2 2024 werden gemiddeld per maand 8.130 kunstwerkers geteld, d.i. 2,86% van de UVW-WZ.

3.2.2

Volgens gewest

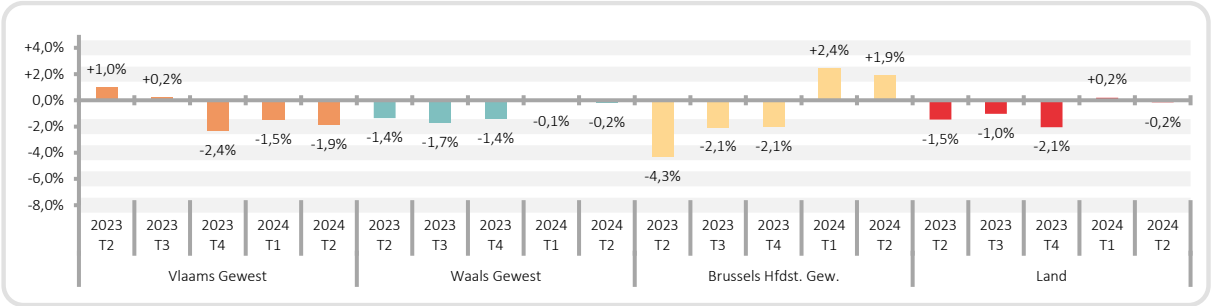
Tabel 9

Evolutie van de UVW-WZ volgens gewest

T2	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land
2020	140.415	65.660	140.430	346.504	100	100	100	100
2021	133.207	67.061	126.051	326.318	95	102	90	94
2022	121.182	61.574	106.458	289.215	86	94	76	83
2023	122.385	60.735	101.869	284.989	87	92	73	82
2024	120.094	60.601	103.843	284.538	86	92	74	82
Evol. 2020-2024	-14,5%	-7,7%	-26,1%	-17,9%				

Grafiek 11

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Sinds T2 2020 is het aantal UVW-WZ in het Brussels Hoofdstedelijk met 26,1% gedaald. In het Vlaams Gewest was er een minder uitgesproken daling van 14,5%, terwijl in het Waals Gewest de daling slechts 7,7% bedroeg. Voor T2 2024 is een daling op jaarbasis te zien in het Vlaams Gewest en het Waals Gewest, terwijl het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een stijging laat zien.

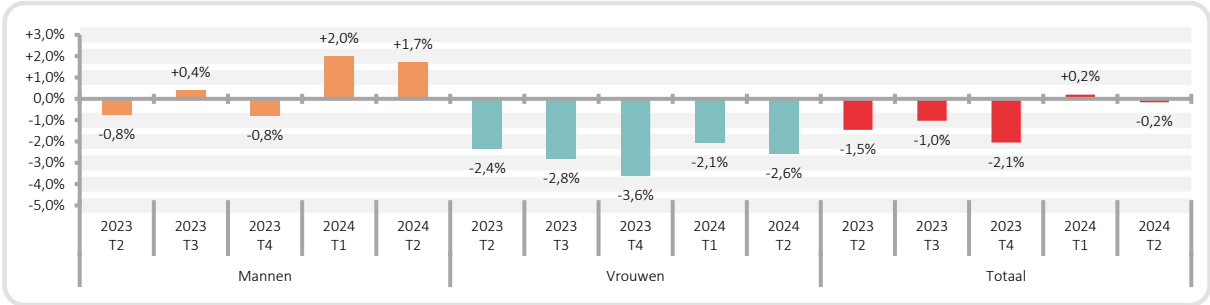
3.2.3

Volgens geslacht

Tabel 10
Evolutie van de UVW-WZ volgens geslacht

T2	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
2020	194.237	152.268	346.504	100	100	100
2021	182.124	144.194	326.318	94	95	94
2022	161.903	127.312	289.215	83	84	83
2023	160.677	124.312	284.989	83	82	82
2024	163.437	121.102	284.538	84	80	82
Evol. 2020-2024	-15,9%	-20,5%	-17,9%			

Grafiek 12
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

In de afgelopen vijf jaar heeft de werkloosheid zich voor mannen (-15,9%) en vrouwen (-20,5%) op vergelijkbare wijze ontwikkeld.

Op jaarbasis noteren we in T2 2024 een stijging bij de mannen van 1,7% en een daling bij de vrouwen van 2,6%. Het aandeel van de mannen bedraagt 57,4% en dat van de vrouwen 42,6%.

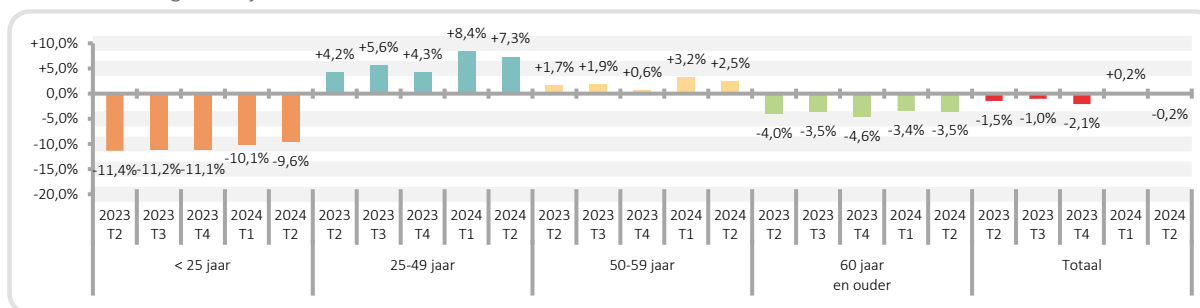
3.2.4

Volgens leeftijdsklasse

Tabel 11
Evolutie van de UVW-WZ volgens leeftijdsklasse

T2	< 25 jaar	25-49 jaar	50-59 jaar	60 jaar en ouder	Totaal	< 25 jaar	25-49 jaar	50-59 jaar	60 jaar en ouder	Totaal
2020	46.809	26.734	197.907	75.054	346.504	100	100	100	100	100
2021	48.763	22.714	183.094	71.747	326.318	104	85	93	96	94
2022	44.986	18.474	162.174	63.581	289.215	96	69	82	85	83
2023	39.871	19.250	164.860	61.008	284.989	85	72	83	81	82
2024	36.041	20.660	168.965	58.872	284.538	77	77	85	78	82
Evol. 2020-2024	-23,0%	-22,7%	-14,6%	-21,6%	-17,9%					

Grafiek 13
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Op jaarbasis is het aantal UVW-WZ < 25 jaar (-9,6% of -3.830 eenheden) gedaald. Het aantal UVW-WZ van 25 tot 49 jaar (+7,3% of +1.411 eenheden) en het aantal 50 tot 59 jarigen UVW-WZ (+2,5% of 4.105 eenheden) zijn gestegen.

Bij de 60-plussers (-3,5% of 2.136 eenheden) noteren we een daling. Dit komt omdat men vanaf 2020 enkel nog op basis van minstens 44 jaar beroepsverleden een vrijstelling kan aanvragen, niet meer op basis van leeftijd.

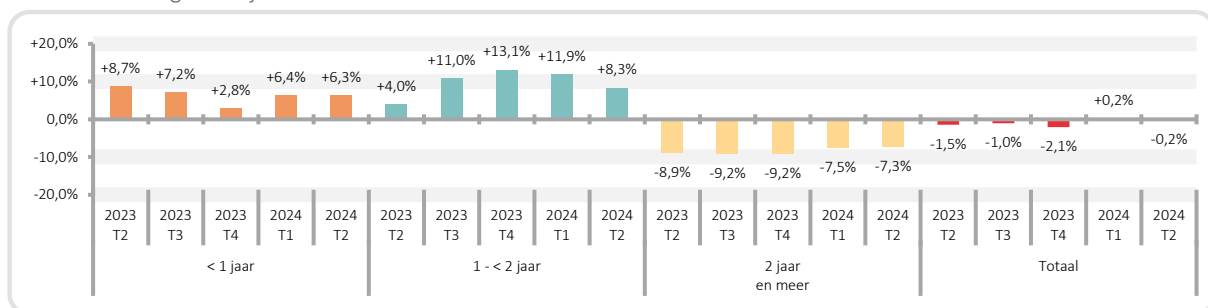
3.2.5

Volgens werkloosheidsduur

Tabel 12
Evolutie van de UVW-WZ volgens werkloosheidsduur

T2	< 1 jaar	1 - < 2 jaar	2 jaar en meer	Totaal	< 1 jaar	1 - < 2 jaar	2 jaar en meer	Totaal
2020	133.195	57.588	155.722	346.504	100	100	100	100
2021	98.614	65.145	162.559	326.318	74	113	104	94
2022	90.368	42.514	156.333	289.215	68	74	100	83
2023	98.271	44.230	142.488	284.989	74	77	92	82
2024	104.491	47.913	132.134	284.538	78	83	85	82
Evol. 2020-2024	-21,6%	-16,8%	-15,1%	-17,9%				

Grafiek 14
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Werklozen die minder dan een jaar werkloos zijn, zijn van de drie beschouwde categorieën per definitie de groep die het gevoeligst is voor de economische conjunctuur. Deze groep is de laatste vijf jaar gedaald (-21,6%). De afname van de groep met een werkloosheidsduur van 1 tot < 2 jaar (-16,8%) houdt vooral verband met de sterke daling tussen T2 2021 en T2 2022. De daling in de groep met een werkloosheidsduur van 2 jaar of meer (-15,1%) is gelijkmatiger.

Uit de jaarlijkse schommelingen blijkt dat de werklozen met een werkloosheidsduur van 2 jaar of meer gedaald zijn in T2 2024 (-7,3% ten opzichte van T2 2023). De werkloosheid van korte duur (< 1 jaar) en de werklozen met een werkloosheidsduur van 1 tot < 2 jaar kenden daarentegen een stijging op jaarbasis met 6,3% en 8,3%.

3.2.6

Volgens gezinscategorie

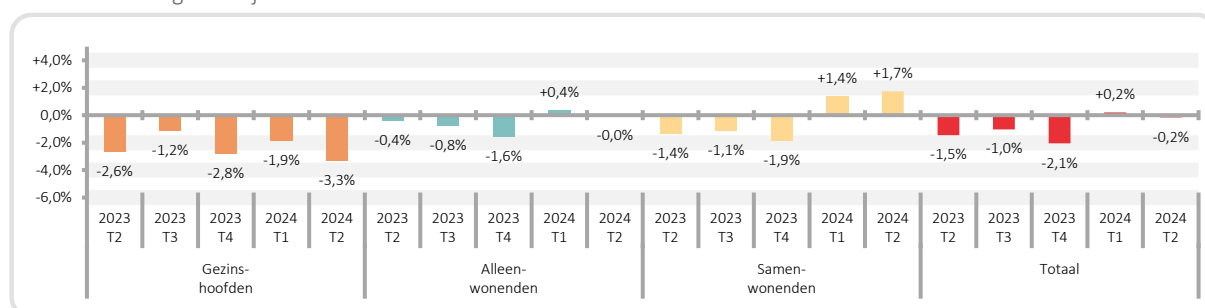
Tabel 13

Evolutie van de UVW-WZ volgens gezinscategorie

T2	Gezins- hoofden	Alleen- wonenden	Samen- wonenden	Totaal	Gezins- hoofden	Alleen- wonenden	Samen- wonenden	Totaal
2020	95.320	91.912	159.273	346.504	100	100	100	100
2021	90.233	89.485	146.600	326.318	95	97	92	94
2022	81.400	79.963	127.851	289.215	85	87	80	83
2023	79.246	79.648	126.093	284.989	83	87	79	82
2024	76.619	79.626	128.293	284.538	80	87	81	82
Evol. 2020- 2024	-19,6%	-13,4%	-19,5%	-17,9%				

Grafiek 15

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

NB: Het totaal kan ook een klein aantal UVW-WZ omvatten met een andere gezinscategorie dan de drie bovenstaande meest gebruikelijke categorieën.

Tussen T2 2020 en T2 2024 daalt het aantal gezins-hoofden UVW-WZ met 19,6% en het aantal samen-wonenden met 19,5%, terwijl het aantal alleenwo-nenden in mindere mate gedaald is met 13,4%.

Op jaarbasis noteren we een daling bij de gezinshoof-den (-3,3%) en een stijging bij de samenwonenden (+1,7%). Het aantal alleenwonenden blijft nagenoeg onveranderd.

3.3

Evolutie van de niet-werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-NWZ)

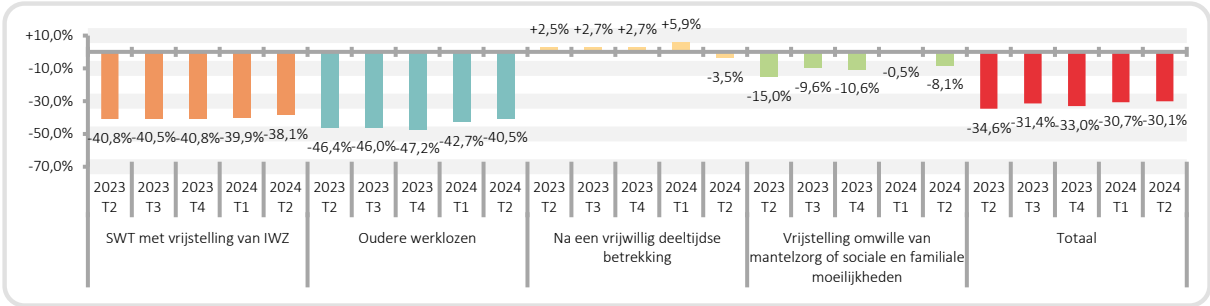
Tabel 14

Evolutie van de UVW-NWZ volgens stelsel

T2	SWT met vrijstelling van IWZ	Oudere werklozen	Na een vrijwillig deeltijdse betrekking	Vrijstelling omwille van mantelzorg of sociale en familiale moeilijkheden	Totaal	SWT met vrijstelling van IWZ	Oudere werklozen	Na een vrijwillig deeltijdse betrekking	Vrijstelling omwille van mantelzorg of sociale en familiale moeilijkheden	Totaal
2020	33.330	4.051	2.680	597	40.658	100	100	100	100	100
2021	22.515	464	2.491	475	25.945	68	11	93	80	64
2022	14.264	288	2.285	374	17.211	43	7	85	63	42
2023	8.441	155	2.342	318	11.255	25	4	87	53	28
2024	5.221	92	2.260	292	7.865	16	2	84	49	19
Evol. 2020- 2024	- 84,3%	- 97,7%	- 15,7%	- 51,1%	- 80,7%					

Grafiek 16

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

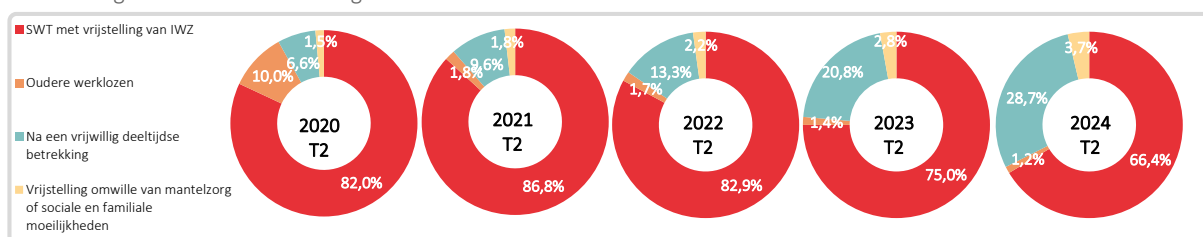

Er zijn nog slechts 92 oudere werklozen (-97,7%). Ook de niet werkzoekende SWT'ers zijn in vergelijking met T2 2020 sterk afgenomen met 84,3%. Het aantal UVW-NWZ na een vrijwillig deeltijdse betrekking is gedaald met 15,7%. Het aantal UVW-NWZ dat is vrijgesteld om sociale of familiale redenen of als mantelzorger, is gedaald met 51,1%, wat het gevolg is van het feit dat sinds april 2015 alleen nog de vrijstelling voor mantelzorg is toegestaan.

In T2 2024 bedraagt de daling van het totale aantal UVW-NWZ op jaarbasis 30,1%. De grootste daling op jaarbasis doet zich voor bij de groep vrijgestelde oudere werklozen na voltijdse arbeidsprestaties (-40,5%). Hun aantal neemt versneld af ingevolge de uitstroom van werklozen die nog van overgangsmaatregelen konden genieten.

Grafiek 17

Verhouding van de UVW-NWZ volgens stelsel

De UVW-NWZ bestaan grotendeels uit SWT'ers met vrijstelling van de inschrijving als werkzoekende. In T2 2024 vertegenwoordigt hun aandeel 66,4% van de UVW-NWZ. De overige drie groepen (de vrijgestelde oudere UVW-NWZ na voltijdse arbeidsprestaties, de UVW-NWZ na een vrijwillig deeltijdse betrekking en de UVW-NWZ vrijgesteld om mantelzorg of omwille van sociale of familiale redenen) vormen samen slechts 33,6% van het totale aantal UVW-NWZ.

Het aandeel van de vrijgestelde oudere werklozen na voltijdse arbeidsprestaties neemt af, met een aandeel van 1,2% in T2 2024, tegen 10,0% in T2 2020. De UVW-NWZ na een vrijwillig deeltijdse betrekking en mantelzorgers vertegenwoordigen respectievelijk 28,7% en 3,7% van het totale aantal UVW-NWZ.

3.4

Bijzondere vrijstellingen

In het kader van de Zesde Staatshervorming werd aan de gewestelijke diensten de bevoegdheid overgedragen om bepaalde vrijstellingen toe te kennen, alsook over bepaalde aspecten van de reglementering rond vrijstellingen. Aangezien de betrokkenen met één van de desbetreffende vrijstellingen betalingen ontvangen in het kader van de werkloosheidsuitkering, blijven deze maatregelen deel uitmaken van de RVA-statistieken.

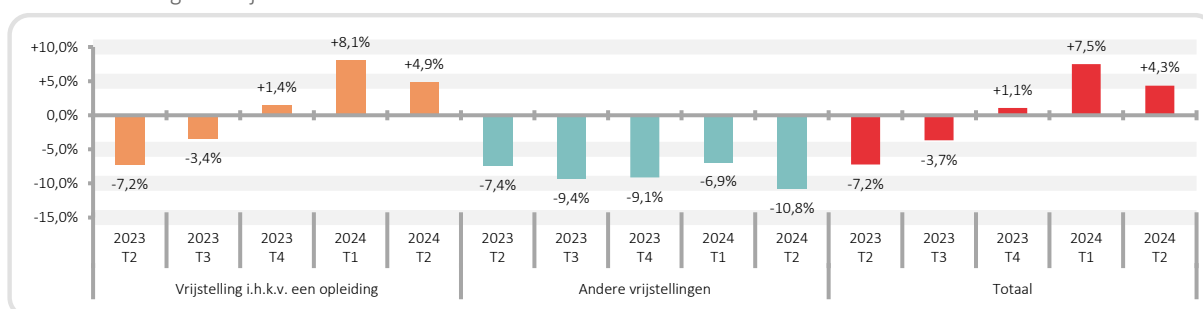
De stelsels van vrijstellingen voor het volgen van studies, opleidingen en stages werden overgedragen zonder tot nu toe fundamentele wijzigingen te ondergaan. In het Vlaams Gewest werd de regelgeving inzake vrijstellingen weliswaar enigszins aangepast, maar daarbij werd vaak uitgegaan van wat al federaal was voorzien.

Hoewel die materie niet wordt overgedragen, is het in deze context nuttig te vermelden dat vanaf 1 januari 2016 ook de PWA-vrijstelling een belangrijke hervorming kende. Ze werd voortaan beperkt tot de PWA-vrijstellingen beoogd in artikel 79, §4 bis, 2de lid (180 PWA-uren +33% permanente arbeidsongeschiktheid) en artikel 79ter, §5 (activiteit als PVP).

Tabel 15
Evolutie van de bijzondere vrijstellingen volgens type

T2	Opleidingen		Andere vrijstellingen		Totaal	Opleidingen		Andere vrijstellingen		Totaal
	Volgen van een beroepsopleiding	Hervatten van studies	Activiteiten in het buitenland	Activiteiten in PWA of als stadswacht		Volgen van een beroepsopleiding	Hervatten van studies	Activiteiten in het buitenland	Activiteiten in PWA of als stadswacht	
2020	24.107	9.307	3	1.497	34.914	100	100	100	100	100
2021	25.634	8.964	4	1.237	35.840	106	96	130	83	103
2022	22.870	8.451	3	1.132	32.456	95	91	100	76	93
2023	21.008	8.047	2	1.049	30.106	87	86	50	70	86
2024	22.063	8.407	3	935	31.407	92	90	80	62	90
Evol. 2020-2024	-8,5%	-9,7%	-19,8%	-37,6%	-10,0%					

Grafiek 18
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

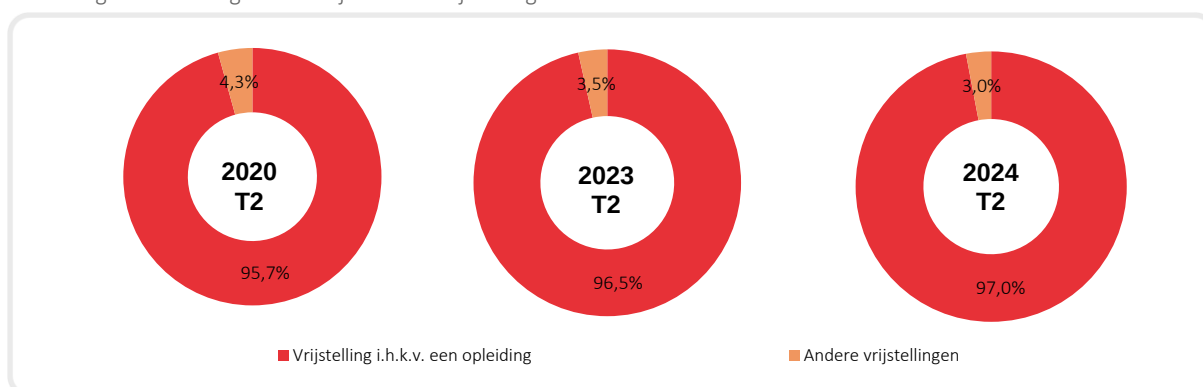

In T2 2024 werden gemiddeld 31.407 betalingen uitgevoerd voor deze vrijstellingen. Dit zijn er 10,0% minder ten opzichte van het tweede kwartaal van 2020.

Op jaarbasis noteren we in T1 2024 een stijging met 4,3%.

De vrijstellingen voor het volgen van een beroepsopleiding vormen de grootste groep van de vrijstellingen met een aandeel van 70,2%. Samen met de vrijstellingen voor het hervatten van studies vertegenwoordigen de opleidingen 97,0% van alle betalingen voor vrijstellingen.

Grafiek 19
Onderlinge verhouding van de bijzondere vrijstellingen

3.5

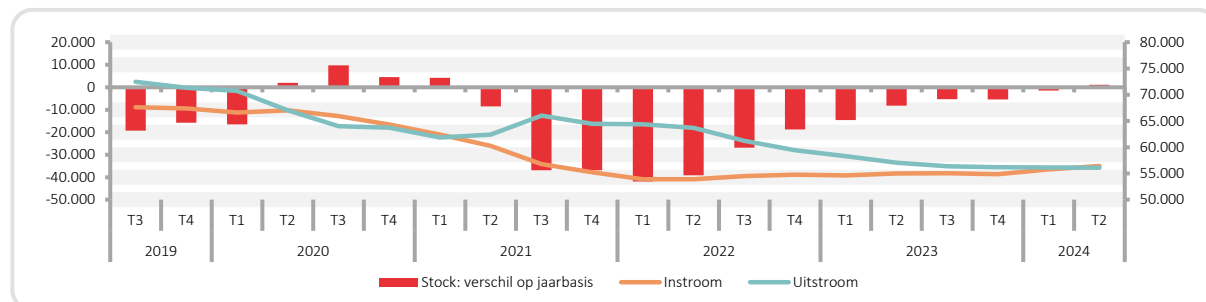
Specifieke thema's m.b.t. de werkloosheid

3.5.1

Dynamische evolutie van de UVW-WZ

Grafiek 20

De variatie op jaarbasis van de UVW-WZ vergeleken met de in- en uitstroom

NB: De grafiek geeft de variatie op jaarbasis weer van het aantal verschillende personen in de groep van de UVW-WZ in indieningsmaanden.

Grafiek 20 vergelijkt de variatie van het aantal verschillende personen in de groep van de UVW-WZ met de evolutie van de in- en uitstromen (glijdende jaargemiddelden) in de loop van de periode 2019-2024. Een instroom wordt als dusdanig geteld indien een UVW-WZ in een trimester gedurende 1 van de 3 indieningsmaanden een betaling ontving, maar geen betaling kreeg in het daaraan voorafgaande trimester. Omgekeerd tellen we een uitstroom indien een UVW-WZ gedurende geen van de 3 indieningsmaanden van een trimester een betaling ontving, maar het daaraan voorafgaande trimester wel minstens 1 betaling kreeg. Bijgevolg stemt de stock van een trimester overeen met de som van de blijvers en de instromers en verwijst deze dus naar de UVW-WZ die in dat trimester een betaling ontvingen.

De instroom en uitstroom evolueren in het kielzog van de economische conjunctuur, waardoor een hogere instroom meestal gepaard gaat met een lagere uitstroom en omgekeerd. In 2019 worden inkomende en uitgaande stromen gekenmerkt door een gestage daling en is de uitgaande stroom altijd hoger dan de inkomende stroom. Van T2 2020 tot T1 2021 is de instroom het hoogst.

Vanaf T2 2021 neemt de uitgaande stroom fors toe terwijl de daling van de inkomende stroom nog versterkt wordt. Bijgevolg is er een sterke daling van de UVW-WZ. Als gevolg van het economisch herstel vinden werklozen makkelijker werk en is er ook minder instroom in de werkloosheid.

Vanaf T2 2022 zien we voor de instroom opnieuw een toename. Hoewel de uitstroom in T2 2024 nog altijd groter is dan de instroom, evolueert de uitstroom gedurende deze periode in dalende lijn. De stock UVW-WZ neemt dus nog steeds af, maar de daling vertraagt.

Tabel 16

Evolutie van de dynamische stromen van de UVW-WZ

T2	Stock	Blijvers	Instroom	Uitstroom	Stock T-1	Stock	Blijvers	Instroom	Uitstroom
2020	363.653	307.004	56.649	64.018	371.022	100%	84,4%	15,6%	17,3%
2021	355.159	306.953	48.206	66.358	373.311	100%	86,4%	13,6%	17,8%
2022	316.055	267.822	48.233	63.609	331.431	100%	84,7%	15,3%	19,2%
2023	307.910	258.130	49.780	58.689	316.819	100%	83,8%	16,2%	18,5%
2024	309.049	256.693	52.356	58.647	315.340	100%	83,1%	16,9%	18,6%
Evol. 2020-2024							-1,4 pp.	+1,4 pp.	+1,3 pp.

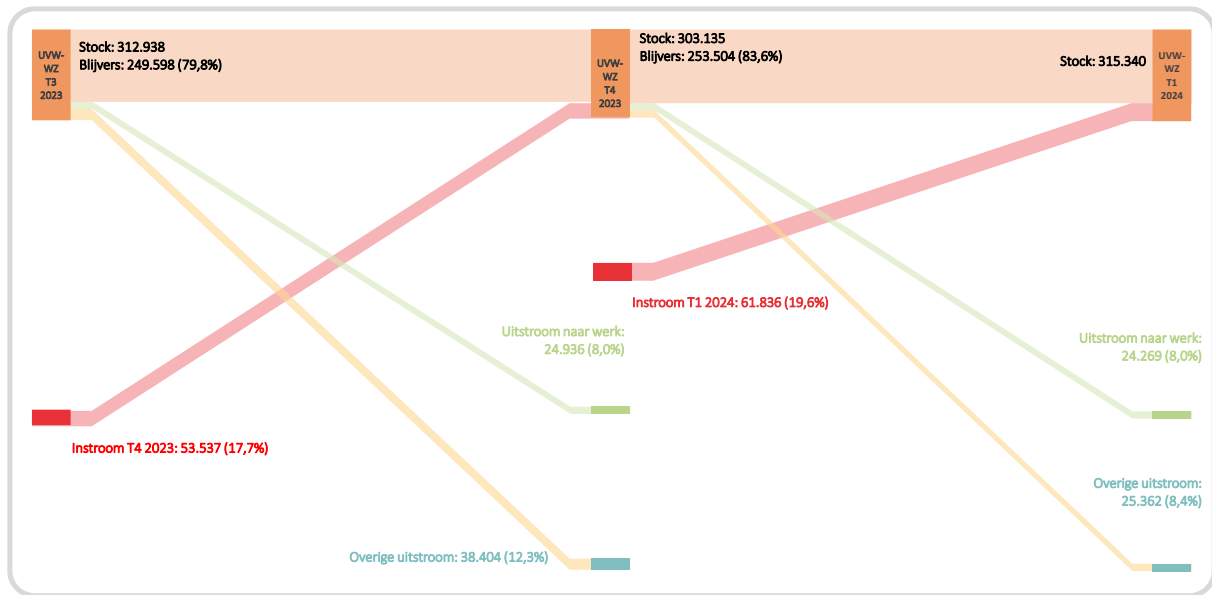
Tabel 16 geeft een beter inzicht in de onderlinge verhoudingen tussen de instroom, de uitstroom, de stock en de blijvers. De instroom, uitstroom en stock werden hierboven reeds gedefinieerd. Een blijver in een bepaald trimester is een UVW-WZ die zowel in dit trimester als in het voorgaande trimester een betaling ontving. De dynamische verhouding tussen die drie populaties, wordt in grafiek 21 gevisualiseerd.

De verhoudingen tussen de verschillende categorieën veranderen nauwelijks tussen T2 2020 en T2 2024. In T2 2020 bestaat de stock gemiddeld voor 84,4% uit blijvers, en voor 15,6% uit instromers. De uitstromers vertegenwoordigen 17,3%.

In T2 2024 zien we dat het aandeel van de blijvers afgenomen is naar 83,1%, terwijl het aandeel van de instroom stijgt tot 16,9%. Het percentage uitstromers stijgt tot 18,6%.

Grafiek 21

Verhoudingen tussen de in- en uitstroom en de blijvers
en bepaling van de uitstroomrichting

Uitstroomcijfers laten ons toe de dynamiek die aan de basis ligt van evoluties in de werkloosheid beter te begrijpen. De totale uitstroom geeft echter geen informatie over de kwalitatieve aspecten van de uitstroom. Daarom is het interessant na te gaan in welke socio-economische positie de werklozen na hun uitstroom terechtkomen. Voor het bepalen van die socio-economische positie wordt gebruik gemaakt van de Dopfluxbisprocedure, een gestandaardiseerde procedure binnen de RVA-databases voor een opvolging van de socio-economische positie van uitstromers.

Voor de uitstromers (die worden bepaald op basis van betaalgegevens op indieningsmaand) bekijken we de volgende refertemaand die overeenstemt met die betaling. Daar zoeken we naar een bericht van overlijden, pensionering, tewerkstelling of ziekte in de periode vanaf de maand die voorafgaat aan de uitstroom t.e.m. de maand die op de uitstroom volgt.

Grafiek 21 toont opnieuw de onderlinge verhoudingen tussen de verschillende categorieën voor de kwartalen T3, T4 2023 en T1 2024, maar voegt er informatie over de uitstroomrichting aan toe. Hij geeft aan dat de belangrijkste uitstroomrichting voor de kwartalen T3 en T4 2023 die van de uitstroom naar werk is: bijna 40% van de mensen die in voorgaande kwartalen zijn uitgestroomd, vond werk en in T1 2024 stijgt het percentage van de uitstroom naar werk naar 49%.

3.5.2
Evolutie van de niet-vergoede niet-werkende werkzoekenden (NVNW-WZ)

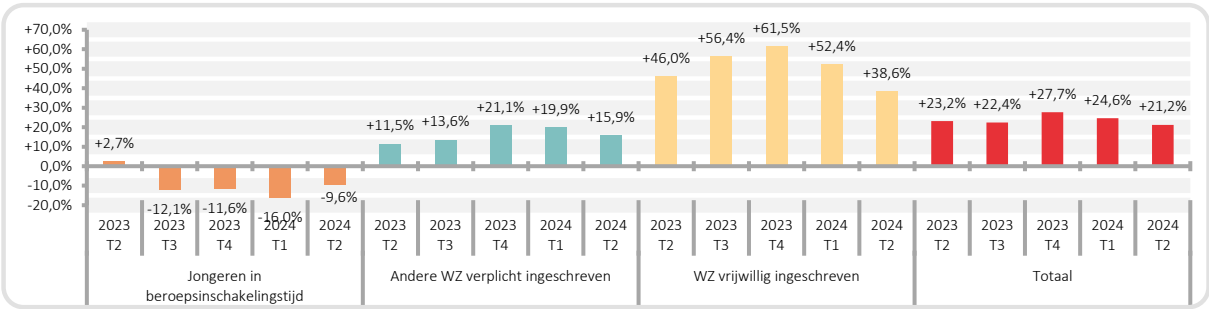
Naast de werkzoekenden met een werkloosheids- of inschakelingsuitkering zijn er ook niet-werkende werkzoekenden die niet vergoed worden in het kader van de werkloosheidsverzekering.³ De tabel 17 bevat gegevens over deze niet-vergoede niet-werkende werkzoekenden (NVNW-WZ). Deze gegevens worden verzameld door de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling en samengebracht door de RVA.

Tabel 17
Evolutie van de NVNW-WZ (niet-vergoede niet-werkende werkzoekenden) volgens inschrijvingsvorm

T2	Jongeren in beroeps-inschakelings-tijd	Andere WZ verplicht ingeschreven	WZ vrijwillig ingeschreven	Totaal	Jongeren in beroeps-inschakelings-tijd	Andere WZ verplicht ingeschreven	WZ vrijwillig ingeschreven	Totaal
2020	43.153	59.150	54.949	157.252	100	100	100	100
2021	40.219	59.786	53.773	153.778	93	101	98	98
2022	43.277	56.379	67.570	167.226	100	95	123	106
2023	44.441	62.853	98.647	205.941	103	106	180	131
2024	40.196	72.817	136.684	249.697	93	123	249	159
Evol. 2020-2024	- 6,9%	+ 23,1%	+ 148,7%	+ 58,8%				

Bron: gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling en berekeningen RVA

Grafiek 22
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Bron: gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling en berekeningen RVA

³ De werkende werkzoekenden worden hier verder buiten beschouwing gelaten.

De groep NVNW-WZ bestaat uit jongeren in hun beroepsinschakelingstijd, verplicht ingeschreven werkzoekenden en vrijwillig ingeschreven werkzoekenden. Onder de verplicht ingeschreven bevinden zich de gesanctioneerde werklozen, de werkzoekenden ten laste van het OCMW en de werkzoekenden die zijn erkend als mindervalide door de FOD Sociale Zekerheid. Bij de vrijwillig ingeschreven werkzoekenden vinden we heel wat niet-werkende werkzoekenden terug met een vreemde nationaliteit, die zich inschrijven om toegang te hebben tot de Belgische arbeidsmarkt, maar die (nog) geen recht hebben op werkloosheidsuitkeringen.

In de tweede trimester van 2024 bedraagt het totale aantal NVNW-WZ 249.697 personen, een stijging op jaarbasis van 21,2% ten opzichte van T2 2023. De verplicht ingeschreven werkzoekenden kenden in T2 2024 op jaarbasis een stijging van 15,9%, daar waar de vrijwillig ingeschreven werkzoekenden een stijging van 38,6% noteerden. De jongeren in de beroepsinschakelingstijd zijn minder talrijk en kennen een daling (-9,6%).

De stijging van het aantal NVNW-WZ wordt deels beïnvloed door het Russisch-Oekraïense conflict. Het aantal NVNW-WZ van Oekraïense nationaliteit werd op jaarbasis groter (van gemiddeld 10.591 in T2 2023 naar gemiddeld 11.834 in T2 2024). In het eerste trimester van 2024 heeft ondertussen ca. 1 op 20 niet-vergoede werkzoekenden de Oekraïense nationaliteit.

Bij de vrijwillig ingeschreven werkzoekenden noteren we een stijging van het aantal werklozen met Russische nationaliteit (van gemiddeld 739 in T2 2023 naar gemiddeld 785 in T2 2024, d.i. +6,1%).

De impact hiervan op het totale aantal NVNW-WZ blijft vooralsnog relatief beperkt. De Oekraïense en de Russische nationaliteiten vertegenwoordigen samen in T2 2024 4,9% van het totale aantal NVNW-WZ. Voor alle overige nationaliteiten samen (incl. de Belgische) noteren we op jaarbasis een stijging van 22,3% van het totale aantal NVNW-WZ.

4

Tijdelijke werkloosheid

4.1 Kerncijfers⁴

Tabel 18
De evolutie van de tijdelijke werkloosheid in kerncijfers

	Fysieke eenheden	Budgettaire eenheden	Aantal verschillende werknemers	Aantal verschillende werkgevers	Dagen (totaal)	Dagen (per werknemer)	Dagen (per werkgever)	Uitgaven (miljoen EUR)	Gemiddelde daguitkering (EUR)
T2 2023	139.005	28.053	214.046	26.702	2.296.529	10,7	86,0	161,5	70,3
T2 2024	133.367	26.198	201.169	25.475	2.129.405	10,6	83,6	146,5	68,8
Evol.	-4,1%	-6,6%	-6,0%	-4,6%	-7,3%	-1,3%	-2,8%	-9,3%	-2,2%
	-5.638	-1.854	-12.877	-1.227	-167.124	-0,1	-2,4	-15,1	-1,6

In het tweede trimester van 2023 (op 5 mei) verklaarde de Wereldgezondheidsorganisatie COVID-19 niet langer als internationale noodsituatie te beschouwen, maar al vóór dit officiële einde zagen we reeds de tanende impact van deze crisis. De referenties naar meer informatie over de impact van de recente crisissen⁵ op de tijdelijke werkloosheid is te vinden in voorgaande edities van deze brochures.

In het huidige trimester zien we hoe het algemene peil van de tijdelijke werkloosheid zich verder lijkt te normaliseren t.o.v. de coronaperiode, al moeten we dit nuanceren op basis van de data per sector. Bovendien blijft het peil relatief hoog tegenover de historisch lage cijfers die we noteerden vlak vóór de coronacrisis: Het huidige peil is vergelijkbaar met dat van kort vóór en na de meest acute fases van de financieel-economische crisis van 2008-2010.

⁴ Nota bene: omdat het verificatieproces voornamelijk bij tijdelijke werkloosheid de statistische resultaten beïnvloedt, betreffen de in dit hoofdstuk weergegeven cijfers in de mate van het mogelijke data na verificatie. Voor de data m.b.t. de recentste twee trimesters worden de gegevens vóór verificatie gebruikt.

⁵ Uiteindelijk werd de vereenvoudigde procedure tijdelijke werkloosheid naast het motief overmacht "corona" ook opengesteld in het kader van de overstromingen tijdens de zomer van 2021, en van het conflict tussen Rusland en Oekraïne.

4.2

Volgens activiteitstak

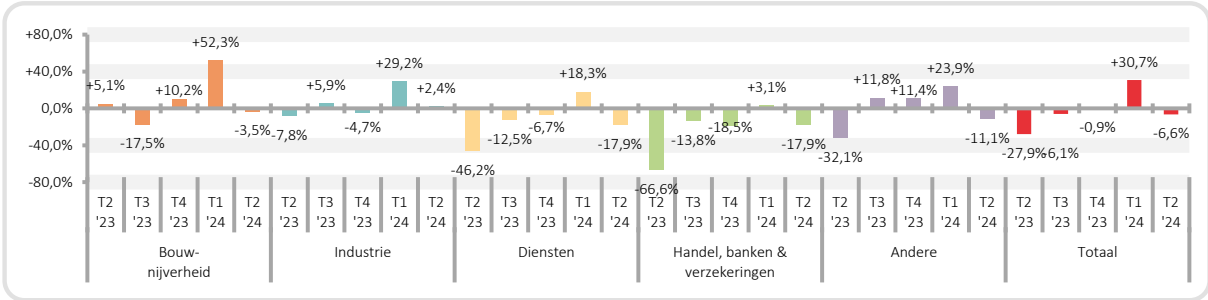
Tabel 19

Evolutie van de tijdelijke werkloosheid in budgettaire eenheden volgens bedrijfstak

T2	2020	2021	2022	2023	2024	Evol. 2020-2024
Bouwnijverheid	40.752	9.530	6.835	7.187	6.938	-83,0%
Industrie	70.528	15.142	10.704	9.866	10.100	-85,7%
Diensten	218.459	66.576	14.139	7.605	6.242	-97,1%
Administratieve en ondersteunende diensten	73.827	13.795	5.188	3.234	2.669	-96,4%
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	57.006	31.429	3.882	860	606	-98,9%
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	24.876	3.772	1.804	2.572	2.175	-91,3%
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten	19.811	3.299	940	197	221	-98,9%
Kunst, amusement en recreatie	12.455	5.499	399	102	71	-99,4%
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	1.469	269	140	139	106	-92,8%
Informatie en communicatie	8.933	1.720	358	64	79	-99,1%
Onderwijs	5.215	854	148	37	40	-99,2%
Exploitatie van en handel in onroerend goed	3.126	663	185	27	28	-99,1%
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	171	36	22	22	21	-87,7%
Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik	117	17	6	1	0	-99,6%
Extraterritoriale organisaties en lichamen	89	59	2	0	0	-100,0%
Overige diensten	11.365	5.164	1.065	349	224	-98,0%
Handel, banken en verzekeringen	96.821	18.157	4.345	1.451	1.190	-98,8%
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	92.293	17.493	4.174	1.427	1.160	-98,7%
Financiële activiteiten en verzekeringen	4.528	664	171	24	31	-99,3%
Andere	31.377	8.407	2.864	1.944	1.729	-94,5%
Vervoer en opslag	24.289	7.058	2.321	1.455	1.310	-94,6%
Landbouw, bosbouw en visserij	730	223	116	134	108	-85,2%
Winning van delfstoffen	314	18	15	34	72	-77,1%
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	69	48	13	3	12	-83,1%
Niet ingevuld	5.975	1.060	398	317	227	-96,2%
Totaal	457.937	117.812	38.888	28.053	26.198	-94,3%

Grafiek 23

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

In het licht van de impact van de coronacrisis is het vanzelfsprekend dat we op een termijn van vijf jaar dalingen van de tijdelijke werkloosheid optekenen. Wanneer we doorheen deze periode de tweede trimesters vergelijken, blijkt die dalende evolutie echter niet volledige in rechte lijn te verlopen: vooral voor de bouwsector en in mindere mate voor de industrie zien we een aantal schommelingen.

Het algemeen hoog gebleven peil van de tijdelijke werkloosheid sinds de coronacrisis laat zich door een combinatie van factoren verklaren. Bij een aantal sectoren lijkt de tijdelijke werkloosheid beter ingeburgerd en daardoor sneller benut sinds de crisis, al lijkt dit niet voor elke sector van toepassing. We zien echter ook een vrij hoog gemiddeld aantal tijdelijk werklozen per werkgever, vooral in de tijdelijke werkloosheid om economische redenen. Hierbij spelen in de huidige onzekere economische context ongetwijfeld specifieke gevoeligheden bij bepaalde bedrijven of sectoren een rol. Verder kunnen we hierin ook een effect zien van het afschaffen van de toelaatbaarheidscriteria voor tijdelijke werkloosheid om economische redenen, een reglementaire wijziging die tegelijk inging met het einde van de vereenvoudigde procedure voor tijdelijke werkloosheid die tijdens de pandemie gold.

Op jaarbasis zien we, na een behoorlijke stijging in het eerste trimester (voor een groot deel te wijten aan het slechte weer), algemeen opnieuw dalingen. De voornaamste uitzondering bevindt zich bij de industrie, waar de tijdelijke werkloosheid in voltijds equivalenten opnieuw licht toeneemt.

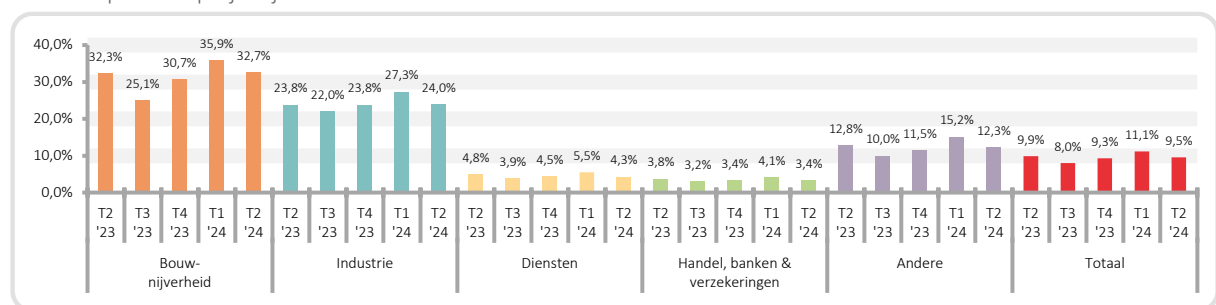
Tabel 20

Aandeel actieve ondernemingen met arbeid in loondienst
die beroep doen op tijdelijke werkloosheid

T2	2020	2021	2022	2023	2024
Bouwnijverheid	65,3%	42,5%	34,7%	32,3%	32,7%
Industrie	65,3%	45,6%	29,0%	23,8%	24,0%
Diensten	46,6%	31,0%	11,7%	4,8%	4,3%
Administratieve en ondersteunende diensten	59,7%	45,0%	29,5%	21,1%	19,8%
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	55,9%	48,8%	15,5%	4,7%	3,6%
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	40,4%	18,3%	8,2%	3,4%	3,4%
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten	43,3%	16,5%	5,7%	1,1%	1,1%
Kunst, amusement en recreatie	49,7%	37,5%	9,2%	2,0%	1,6%
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	66,3%	43,3%	23,9%	21,1%	21,0%
Informatie en communicatie	41,1%	17,8%	6,1%	1,0%	1,0%
Onderwijs	46,3%	28,1%	7,1%	1,6%	1,4%
Exploitatie van en handel in onroerend goed	35,8%	13,3%	3,9%	0,8%	0,7%
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	12,4%	15,7%	7,9%	4,5%	4,6%
Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik	7,1%	1,6%	0,5%	0,1%	0,1%
Extraterritoriale organisaties en lichamen	5,8%	3,5%	1,5%	0,3%	0,0%
Overige diensten	46,1%	40,2%	14,0%	5,9%	4,6%
Handel, banken en verzekeringen	54,8%	29,1%	10,9%	3,8%	3,4%
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	56,9%	31,4%	11,9%	4,3%	3,8%
Financiële activiteiten en verzekeringen	40,9%	13,8%	4,1%	0,6%	0,6%
Andere	41,5%	28,9%	17,3%	12,8%	12,3%
Vervoer en opslag	58,3%	38,8%	24,9%	17,8%	16,7%
Landbouw, bosbouw en visserij	15,3%	10,3%	5,8%	5,8%	5,7%
Winning van delfstoffen	61,8%	41,4%	26,5%	36,4%	32,7%
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	23,4%	25,2%	8,4%	3,0%	5,1%
Niet ingevuld	40,9%	37,3%	13,7%	7,9%	8,3%
Totaal	51,8%	32,8%	16,0%	9,9%	9,5%

Grafiek 24

Aandeel actieve ondernemingen met arbeid in loondienst
die beroep doen op tijdelijke werkloosheid

Bron ondernemingsgegevens : Kruispuntbank Ondernemingen Berekeningen RVA

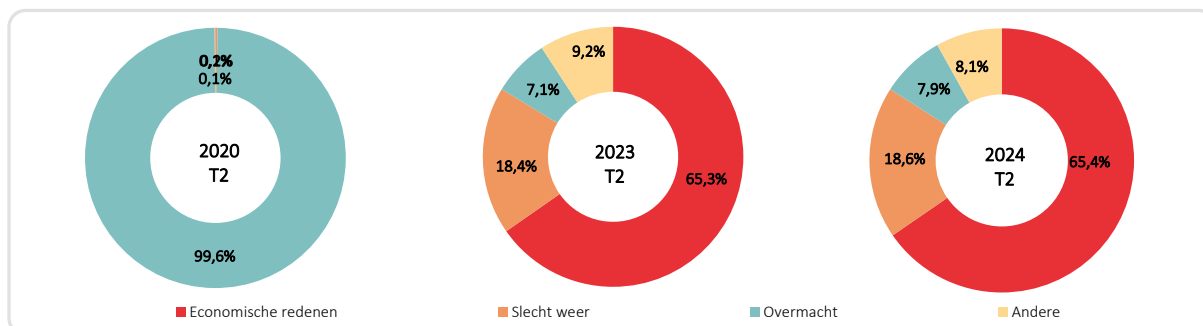
In totaal hadden in het huidige trimester 9,5% van de actieve ondernemingen met arbeid in loondienst personeel in tijdelijke werkloosheid. Dit is licht lager dan het peil van vorig jaar en veel lager dan de percentages genoteerd tijdens de coronacrisis.

4.3

Volgens motief

Grafiek 25

Verdeling van het aantal vergoede dagen tijdelijke werkloosheid volgens reden

Tabel 21

Evolutie van het aantal vergoede dagen tijdelijke werkloosheid volgens reden

T2	Economische redenen	Slecht weer	Overmacht	Andere	waarvan schorsing bedienden	Totaal	Economische redenen	Slecht weer	Overmacht	Andere	waarvan schorsing bedienden
2020	26.014	70.478	35.592.478	28.961	370	35.717.931	100	100	100	100	100
2021	0	259.426	8.925.707	18.312	0	9.203.445	0	368	25	63	0
2022	0	215.681	2.809.020	13.558	0	3.038.259	0	306	8	47	0
2023	1.499.539	422.503	162.896	211.591	92.119	2.296.529	5.764	599	0	731	24.897
2024	1.392.655	397.134	167.375	172.241	80.126	2.129.405	5.353	563	0	595	21.656
Evol. 2020-2024	+ 5253,5%	+ 463,5%	- 99,5%	+ 494,7%	+ 21555,7%	- 94,0%					

Gedurende de coronacrisis werd onder invloed van de vereenvoudigde procedure tijdelijke werkloosheid wegens economische redenen of schorsing bedienden ondergebracht bij de reden “overmacht” (zie eerdere edities van deze publicatie). Dit zorgt uiteraard voor een moeilijke vergelijkbaarheid over vijf jaar van de tijdelijke werkloosheid volgens motief. Op jaarbasis blijven de verhoudingen tussen de verschillende motieven echter vrij stabiel, met ca. 2/3 van de tijdelijke werkloosheid te wijten aan economische redenen.

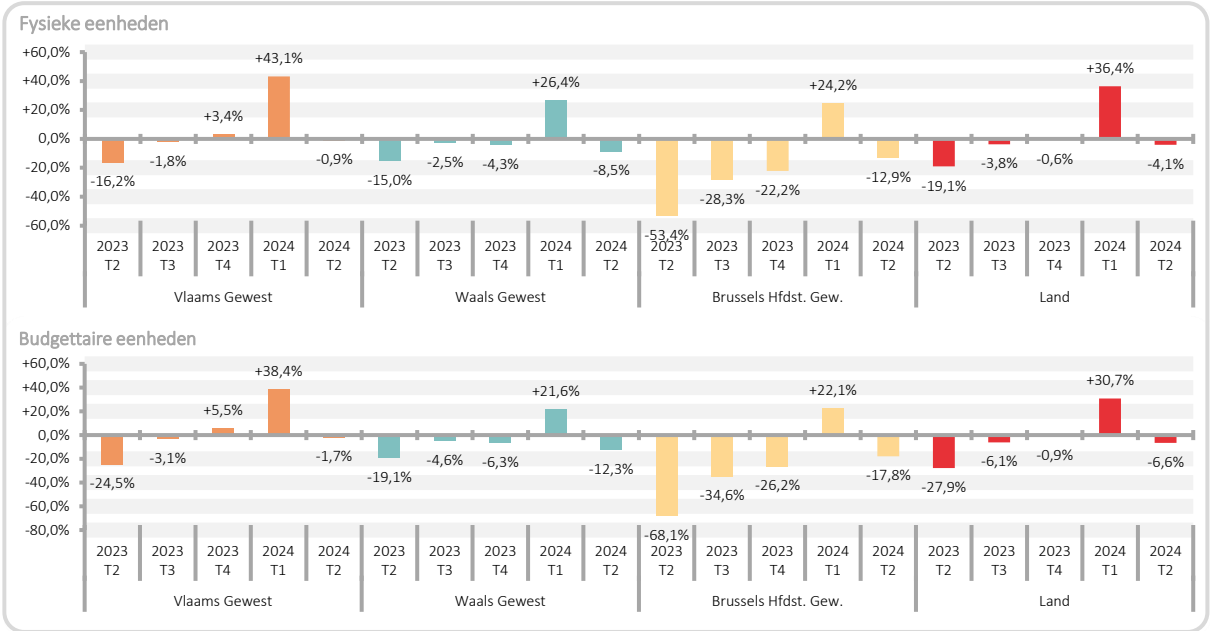
4.4

Volgens gewest

Tabel 22
Evolutie van de tijdelijk werklozen volgens gewest in
fysieke en budgettaire eenheden

T2	Fysieke eenheden				Budgettaire eenheden			
	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land
2020	625.799	277.909	90.039	993.746	272.435	136.526	48.976	457.937
2021	214.130	108.780	36.877	359.787	64.654	36.548	16.610	117.812
2022	101.946	54.768	15.016	171.730	20.875	13.344	4.669	38.888
2023	85.463	46.546	6.997	139.005	15.768	10.796	1.488	28.053
2024	84.689	42.586	6.093	133.367	15.503	9.472	1.223	26.198
Evol. 2020-2024	- 86,5%	- 84,7%	- 93,2%	- 86,6%	- 94,3%	- 93,1%	- 97,5%	- 94,3%

Grafiek 26
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, dat relatief gezien het hardst getroffen was met beroep op tijdelijke werkloosheid tijdens de coronacrisis, vertoonde sindsdien ook de grootste dalingen op jaarbasis. Die trend herneemt zich in het huidige trimester.

4.5

Volgens geslacht

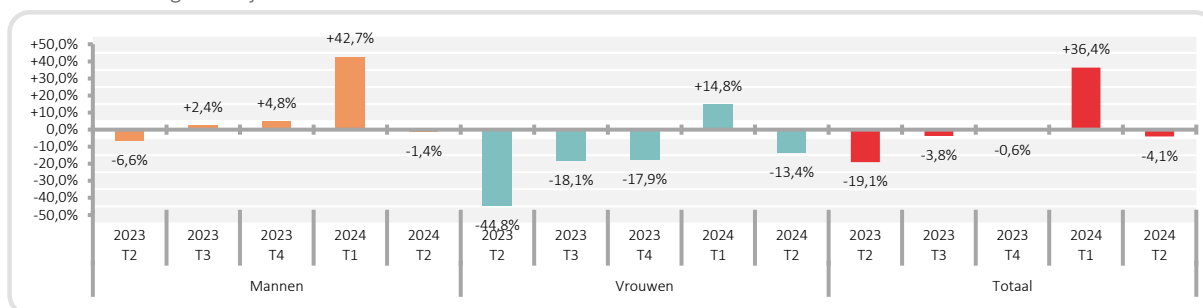
Tabel 23

Evolutie van de tijdelijke werkloosheid in fysieke eenheden volgens geslacht

T2	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
2020	556.927	436.819	993.746	100	100	100
2021	210.292	149.495	359.787	38	34	36
2022	115.804	55.926	171.730	21	13	17
2023	108.128	30.878	139.005	19	7	14
2024	106.619	26.748	133.367	19	6	13
Evol. 2020-2024	-80,9%	-93,9%	-86,6%			

Grafiek 27

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Doordat in een aantal sectoren waarbinnen over het algemeen relatief gezien meer gebruik wordt gemaakt van tijdelijke werkloosheid ook traditioneel gezien meer mannen dan vrouwen zijn tewerkgesteld, noteren we een veel groter aandeel mannen dan vrouwen in de tijdelijke werkloosheid. Tijdens de coronacrisis werden ook sectoren getroffen waarin een hoger aandeel vrouwen is tewerkgesteld. Hierdoor steeg het aantal vrouwen in tijdelijke werkloosheid gedurende die periode proportioneel gezien veel sterker dan het aantal mannen, al bleef het aantal mannen gedurende de hele periode in de meerderheid. Sinds de tijdelijke werkloosheid weer enigszins normaliseerde, zagen we verhoudingsgewijs ook weer grotere dalingen op jaarbasis bij de vrouwelijke tijdelijk werklozen. Ook die trend herneemt zich in het huidige trimester.

Onderbrekingsuitkeringen

5.1

Kerncijfers

De stelsels van tijdskrediet, thematische verloven en loopbaanonderbreking hebben als hoofddoel een betere combinatie van het beroeps- en het privéleven mogelijk te maken. In 2002 werd het stelsel van loopbaanonderbreking voor werknemers en werkgevers uit de privésector omgezet naar een stelsel van tijdskrediet. Naast die twee stelsels bestaan er ook vier vormen van thematisch verlof die gemeenschappelijk zijn voor de openbare en de private sector: in 1995 werd het verlof voor palliatieve zorgen ingevoerd, in 1997 het ouderschapsverlof, in 1998 het verlof voor medische bijstand en in 2020 het verlof voor mantelzorg.

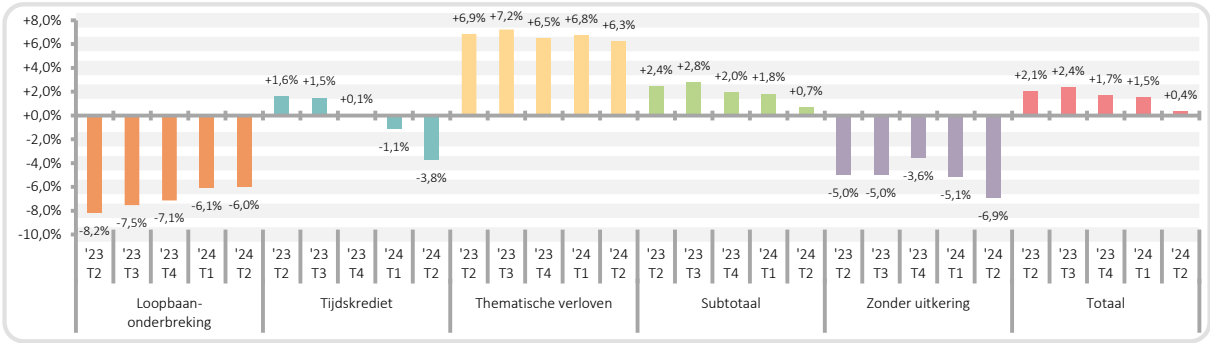
Onder invloed van diverse hervormingen (cf. voorgaande edities van de 'Trimestriële indicatoren') vertoonde het tijdskrediet algemeen een dalende tendens tot ca. het laatste trimester van 2022. Vanaf september 2016 is de RVA bovendien, behoudens enkele uitzonderingen, niet meer bevoegd voor nieuwe aanvragen voor onderbrekingsuitkeringen in het kader van loopbaanonderbreking voor zowel werknemers van het Vlaamse lokale, provinciale, communautaire als het gewestelijke openbaar ambt, alsook van het Vlaams onderwijs, met uitzondering van de contractuele personeelsleden die onder het tijdskrediet vallen.

Tabel 24
 Evolutie van de uitkeringstrekkers in loopbaanonderbre-
 king, tijdskrediet en thematisch verlof

T2	Loopbaan- onderbreking	Tijdskrediet	Thematische verloven	Subtotaal	Zonder uitkering	Totaal
2020	48.120	95.027	117.927	261.074	15.208	276.282
2021	42.601	92.195	97.218	232.014	13.868	245.882
2022	37.447	89.132	106.709	233.288	12.131	245.419
2023	34.373	90.587	114.034	238.995	11.527	250.522
2024	32.307	87.179	121.188	240.674	10.728	251.402
Evol. 2020- 2024	- 32,9%	- 8,3%	+ 2,8%	- 7,8%	- 29,5%	- 9,0%

	Loopbaan- onderbreking	Tijdskrediet	Thematische verloven	Subtotaal	Zonder uitkering	Totaal
2020	100	100	100	100	100	100
2021	89	97	82	89	91	89
2022	78	94	90	89	80	89
2023	71	95	97	92	76	91
2024	67	92	103	92	71	91

Grafiek 28
 Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimes-
 ter van het voorgaande jaar

In T2 2024 werden gemiddeld per maand 240.674 onderbrekingsuitkeringen betaald in de verschillende stelsels van tijdskrediet, thematische verloven en loopbaanonderbreking. Dat zijn er 1.679 meer dan in T2 2023, wat een stijging inhoudt van 0,7%. Op 5 jaar tijd is er een daling van 7,8%.

Het aantal uitkeringsgerechtigden met een gewone loopbaanonderbreking daalt sterk met 6,0%. Er werden in T2 2024 gemiddeld 32.307 onderbrekingsuitkeringen per maand betaald. Wanneer we vergelijken met 2020, zien we een daling van 32,9%.

Het aantal uitkeringsgerechtigden met tijdskrediet heeft lange tijd een constante groei gekend, maar de inperkingen van 2012 en 2015 hebben ervoor gezorgd dat de trend opnieuw dalende is. Hun aantal bedraagt 87.179 in T2 2024, d.i. een daling met 3,8% in vergelijking met T2 2023. In vergelijking met T2 2020 werden 8,3% minder uitkeringsgerechtigden met tijdskrediet geteld.

In de stelsels van de thematische verloven zien we een stijging in T2 2024: het aantal uitkeringsgerechtigden nam toe met 6,3% op jaarbasis. Er werden gemiddeld 121.188 onderbrekingsuitkeringen per maand betaald. In T2 2024 worden 2,8% meer onderbrekingsuitkeringen voor thematisch verlof betaald dan in T2 2020. Het relatieve belang van de thematische verloven in het totaal van de uitkeringsgerechtigden is dan ook gestegen van 45,2% in T2 2020 tot 50,4% in T2 2024.

5.2 Tijdskrediet

Tabel 25
Evolutie van het aantal gerechtigden op tijdskrediet

	T2 2020	T2 2023	T2 2024	Evol. T2 2020 - T2 2024	Evol. T2 2023 - T2 2024
Gewest					
Vlaams Gewest	71.031	68.522	66.105	-6,9%	-3,5%
Waals Gewest	20.239	19.030	18.362	-9,3%	-3,5%
Brussels Hfdst. Gewest	3.757	3.035	2.711	-27,8%	-10,7%
Geslacht					
Mannen	39.310	41.908	41.989	+6,8%	+0,2%
Vrouwen	55.717	48.680	45.190	-18,9%	-7,2%
Leeftijd					
< 30 jaar	2.350	2.019	1.764	-24,9%	-12,6%
30 - 49 jaar	30.551	29.957	27.449	-10,2%	-8,4%
50 jaar of meer	62.126	58.611	57.965	-6,7%	-1,1%
Stelsel					
Einde loopbaan	58.601	55.611	55.237	-5,7%	-0,7%
Met motief	35.989	34.972	31.942	-11,2%	-8,7%
Zonder motief	437	4	0	-100,0%	-100,0%
Onderbreking					
Voltijds	4.135	3.766	3.167	-23,4%	-15,9%
Halftijds	20.492	17.472	15.669	-23,5%	-10,3%
Vermindering met 1/5	70.400	69.349	68.343	-2,9%	-1,5%
Totaal	95.027	90.587	87.179	-8,3%	-3,8%
Zonder uitkeringen	8.515	5.476	5.732	-32,7%	+4,7%
Totaal	103.542	96.064	92.911	-10,3%	-3,3%

In het tijdskrediet voor de werknemers van de private sector daalt het gemiddeld aantal uitkeringsgerechtigden in T2 2024 op jaarbasis met 3,8%. We zien een daling bij de vrouwen van 7,2% en een stijging bij de mannen van 0,2%. Het stelsel einde loopbaan kent een daling van 0,7%, dit verklaart eveneens de daling bij de leeftijdsklasse 50 jaar of meer (-1,1%).

Het tijdskrediet zonder motief, afgeschaft sinds 1 april 2017, blijft van toepassing op alle eerste aanvragen en aanvragen om verlenging waarvoor de werkgever een schriftelijke kennisgeving heeft ontvangen vóór 1 april 2017. In T2 2024 is dit stelsel uitgedoofd. Ook het aantal werknemers met tijdskrediet zonder uitkeringen daalt om dezelfde reden: in T2 2024 zijn er gemiddeld nog slechts 5.732.

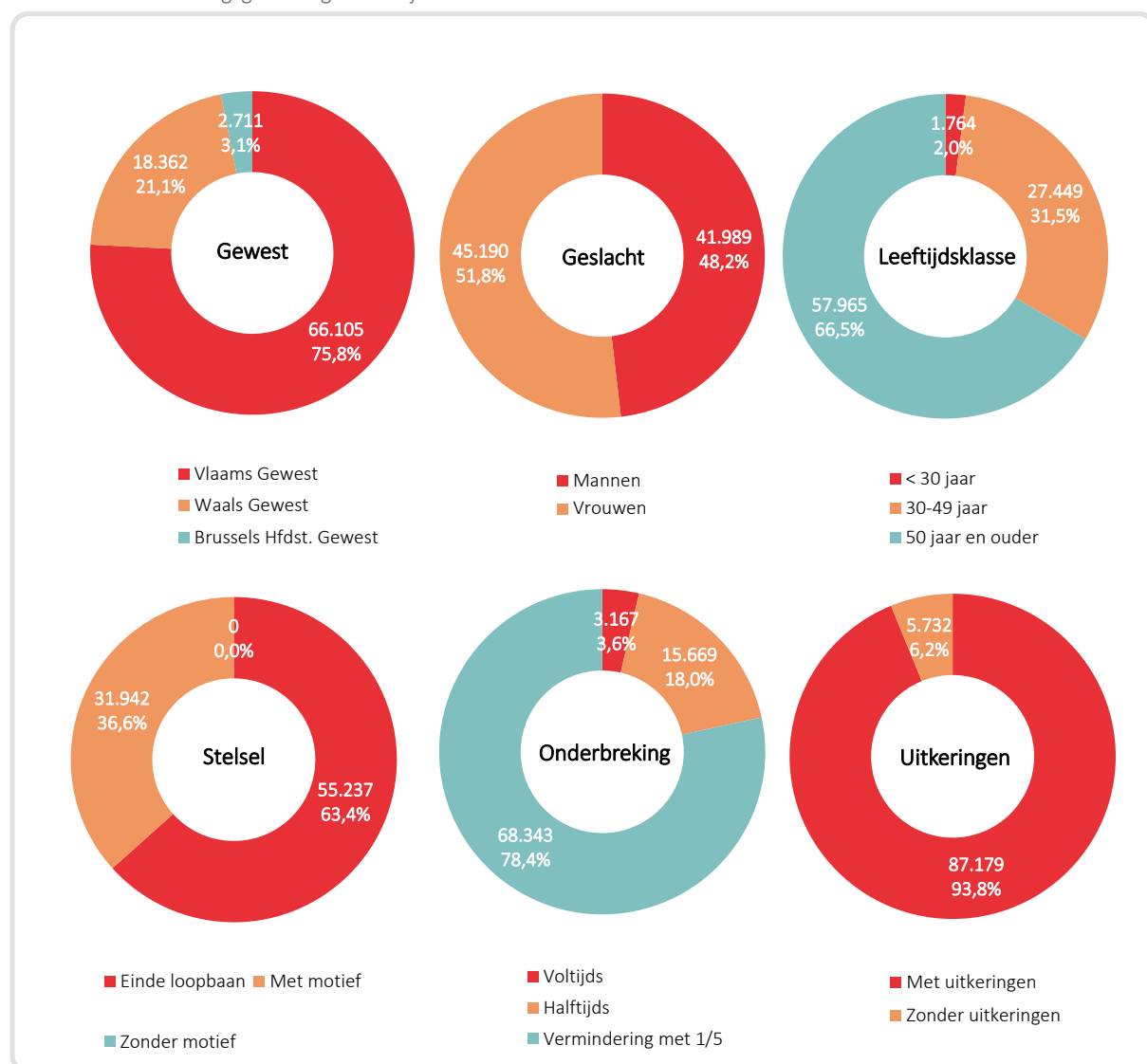
Ten opzichte van T2 2020 zien we een daling van 8,3% van de uitkeringstrekkers in tijdskrediet.

Wanneer we de verdeling voor T2 2024 bekijken volgens de beschreven profielkenmerken, stellen we vast dat 75,8% van de uitkeringsgerechtigden uit het Vlaams Gewest komt, 66,5% ouder is dan 50 jaar, 63,4% zich in een stelsel eindeloopbaan bevindt, 78,4% een vermindering van de arbeidstijd met 1/5 verkiest en 93,8% een onderbrekingsuitkering geniet. De vrouwen zijn in de meerderheid met een aandeel van 51,8%.

Vanaf 1 juli 2020 werd corona-tijdskrediet ingevoerd om de economische moeilijkheden door de coronacrisis het hoofd te bieden. Het is enkel bedoeld voor werknemers die werken bij een werkgever van wie de onderneming is erkend als in herstructurering of in moeilijkheden. Het betreft een gedeeltelijke onderbreking (halftijds of 1 vijfde) met een minimumduur van 1 maand en een maximumduur van 6 maanden. In T2 2024 waren er in dit kader maandelijks gemiddeld 129 betalingen.

Grafiek 29

Profiel van de uitkeringsgerechtigden in tijdskrediet

5.3

Thematische verloven

Tabel 26
Evolutie van het aantal gerechtigden met een thematisch verlof

	T2 2020	T2 2023	T2 2024	Evol. T2 2020 - T2 2024	Evol. T2 2023 - T2 2024
Gewest					
Vlaams Gewest	84.513	83.296	88.135	+4,3%	+5,8%
Waals Gewest	27.614	25.823	27.798	+0,7%	+7,6%
Brussels Hfdst. Gewest	5.800	4.915	5.255	-9,4%	+6,9%
Geslacht					
Mannen	39.946	40.298	43.955	+10,0%	+9,1%
Vrouwen	77.981	73.736	77.233	-1,0%	+4,7%
Leeftijd					
< 30 jaar	10.693	8.665	8.498	-20,5%	-1,9%
30 - 49 jaar	91.756	87.825	96.170	+4,8%	+9,5%
50 jaar of meer	15.478	17.544	16.520	+6,7%	-5,8%
Stelsel					
Ouderschapsverlof	98.342	91.783	100.502	+2,2%	+9,5%
Medische bijstand	19.343	21.579	20.063	+3,7%	-7,0%
Palliatieve zorgen	243	359	331	+36,3%	-7,8%
Mantelzorg	0	314	292	-	-6,9%
Onderbreking					
Voltijds	10.860	11.199	11.558	+6,4%	+3,2%
Halftijds	27.199	24.021	25.008	-8,1%	+4,1%
Vermindering met 1/5	72.249	60.126	61.961	-14,2%	+3,1%
Vermindering met 1/10	7.619	18.688	22.662	-	+21,3%
Totaal	117.927	114.034	121.188	+2,8%	+6,3%
Zonder uitkeringen	5.733	5.202	4.167	-27,3%	-19,9%
Totaal	123.660	119.236	125.355	+1,4%	+5,1%

De vier vormen van thematisch verlof - namelijk het ouderschapsverlof, het verlof voor medische bijstand, het palliatief verlof en het verlof voor mantelzorg - zijn zowel in de private als in de openbare sector van toepassing. Het aantal onderbrekingsuitkeringen in het kader van die stelsels stijgt in T2 2024 met 6,3% op jaarbasis. Het aantal thematische verloven zonder uitkeringen is gedaald met 19,9% in vergelijking met T2 2023.

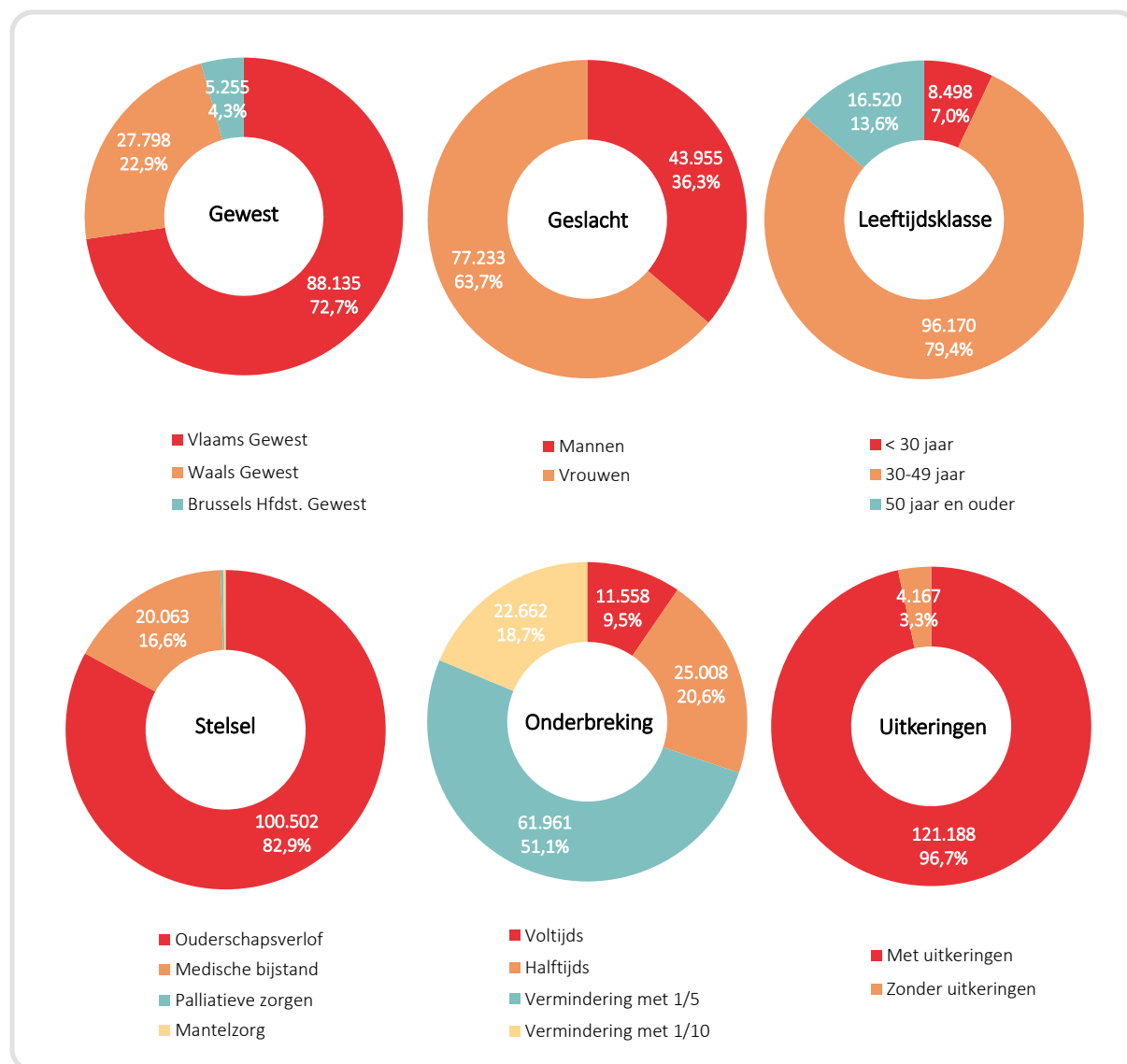
De stijging op jaarbasis van de thematische verloven met uitkeringen doet zich in alle gewesten voor en voor beide geslachten. De stijging is het grootst bij de mannen (+9,1% in vergelijking met +4,7% bij de vrouwen). Bij het ouderschapsverlof is er een stijging op jaarbasis (+9,5%) terwijl de ander drie vormen van thematisch verlof dalen. Wanneer we naar het regime van de onderbreking gaan kijken, zien we dat het aantal uitkeringsgerechtigden met een voltijdse

onderbreking op jaarbasis stijgt met 3,2%. Voor de halftijdse onderbreking zien we een stijging van 4,1%. De vermindering met 1/10de neemt sterk toe met 21,3%. Bij de leeftijdsklasse 30-49 jaar is er een stijging terwijl bij de leeftijdsklassen van minder dan 30 jaar en van 50 jaar of meer dalen.

Het merendeel van de uitkeringsgerechtigden met een thematisch verlof is afkomstig uit het Vlaams Gewest (72,7%) en het gaat vooral om verminderingen van de arbeidstijd met 1/5 (51,1%). Volgens leeftijdsklasse valt de oververtegenwoordiging op van het aantal uitkeringsgerechtigden van 30-49 jaar (79,4%). Dit laat zich verklaren door het grote relatieve belang van het ouderschapsverlof (82,9%), waarvoor deze leeftijdsklasse als de voornaamste doelgroep kan gelden. Ten slotte gaat het ook om een uitgesproken meerderheid van vrouwelijke uitkeringsgerechtigden (63,7%).

Grafiek 30

Profiel van de uitkeringsgerechtigden met een thematisch verlof

Sinds juni 2019 is het mogelijk om in het kader van ouderschapsverlof de werktijd ook te onderbreken met 1/10 van de werktijd. In T2 2024 hebben 22.662 werknemers hun werktijd verminderd met 1/10.

Op 1 oktober 2019 trad het verlof voor erkende mantelzorgers in werking. Het is vanaf september 2020 mogelijk deze vorm van thematische verloven aan te vragen. In T2 2024 waren er maandelijks gemiddeld 292 betalingen.

Vanaf 1 mei 2020 tot en met 30 september 2020 is tijdelijk het corona-ouderschapsverlof ingevoerd. Hiermee werd beoogd de organisatie van kinderopvang voor werkende ouders bij sluiting van de school of crèche te verhelpen.

5.4

Loopbaanonderbreking

Tabel 27

Evolutie van het aantal gerechtigden op loopbaanonderbreking: totaal

	T2 2020	T2 2023	T2 2024	Evol. T2 2020 - T2 2024	Evol. T2 2023 - T2 2024
Entiteiten					
Federale	9.952	8.755	8.859	-11,0%	+1,2%
Gefedereerde	38.168	25.618	23.448	-38,6%	-8,5%
Gewest					
Vlaams Gewest	27.861	13.917	11.363	-59,2%	-18,3%
Waals Gewest	17.606	18.056	18.497	+5,1%	+2,4%
Brussels Hfdst. Gewest	2.653	2.400	2.447	-7,8%	+1,9%
Geslacht					
Mannen	14.050	10.433	10.069	-28,3%	-3,5%
Vrouwen	34.070	23.940	22.238	-34,7%	-7,1%
Leeftijd					
< 30 jaar	432	393	411	-5,0%	+4,4%
30 - 49 jaar	9.840	7.828	7.886	-19,9%	+0,7%
50 jaar of meer	37.847	26.151	24.010	-36,6%	-8,2%
Stelsel					
Einde loopbaan	33.528	23.205	21.046	-37,2%	-9,3%
Algemeen stelsel (vermindering)	12.558	8.984	9.180	-26,9%	+2,2%
Volledig	2.035	2.185	2.081	+2,3%	-4,7%
Onderbreking					
Voltijds	2.035	2.185	2.081	+2,3%	-4,7%
Halftijds	18.999	12.341	11.063	-41,8%	-10,4%
Vermindering met 1/5	25.355	18.789	18.166	-28,4%	-3,3%
Andere	1.731	1.059	996	-42,5%	-5,9%
Totaal	48.120	34.373	32.307	-32,9%	-6,0%
Zonder uitkeringen	960	849	829	-13,6%	-2,3%
Totaal	49.080	35.222	33.136	-32,5%	-5,9%

De evolutie van de loopbaanonderbreking in zijn geheel wordt beïnvloed door de evoluties in de gefedereerde entiteiten. In dat licht is het met name relevant de invoering te vermelden van het zogenaamde zorgkrediet voor personeelsleden van de Vlaamse openbare sector vanaf 2 september 2016, nadat de bevoegdheid voor deze materie in het kader van de Zesde Staatshervorming is overgeheveld naar het gewestelijk niveau.

Het aantal onderbrekingsuitkeringen in het kader van loopbaanonderbreking daalt in T2 2024 met 6,0% op jaarbasis. Het aantal onderbrekingen zonder uitkeringen daalt met 2,3%. De afname van het aantal uitkeringsgerechtigden op jaarbasis doet zich in bijna elk van de geschetste profielsegmenten voor. Ze is het sterkst in het Vlaams Gewest (-18,3%).

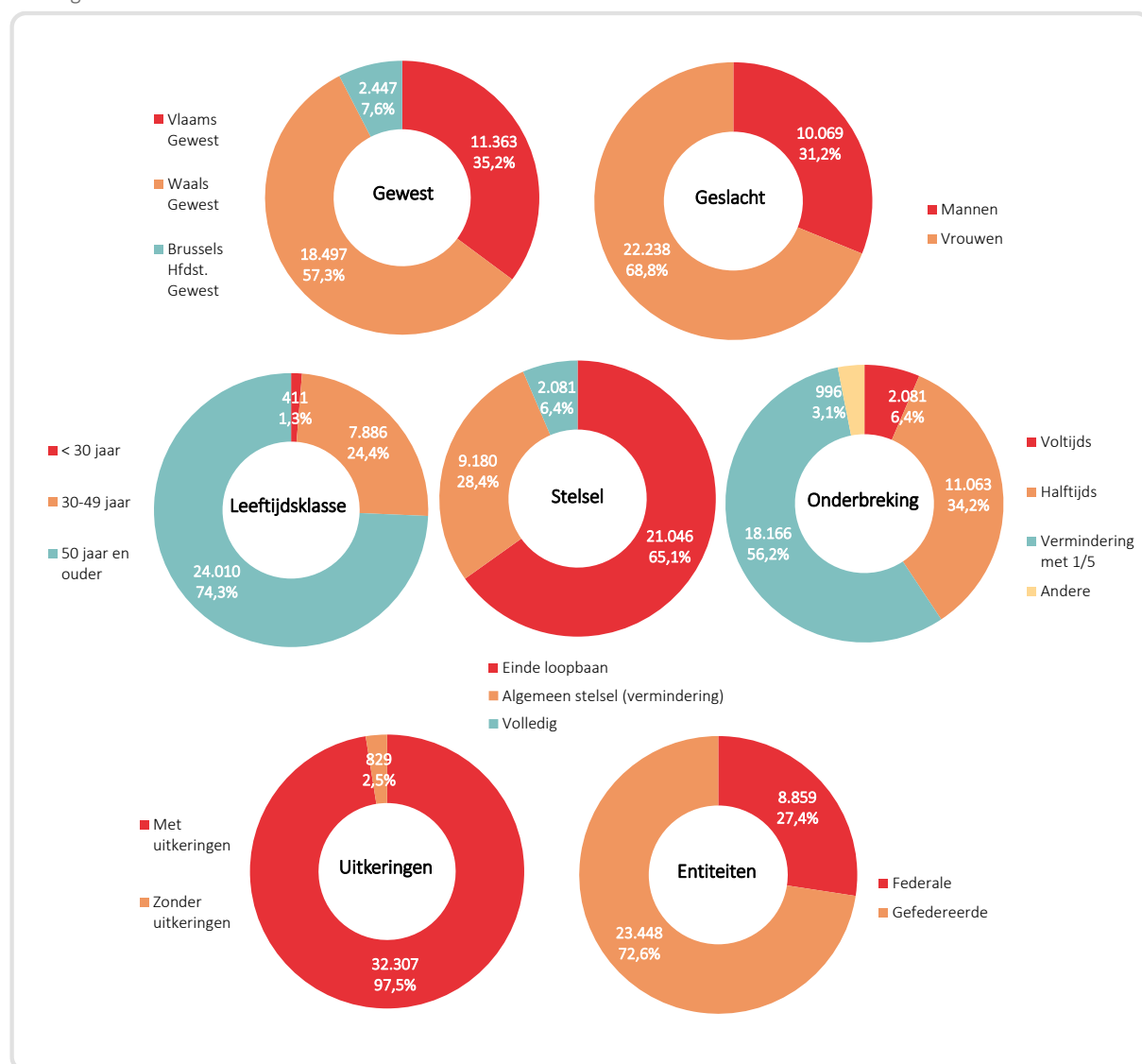
In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in Wallonië stijgt het aantal licht. De gefedereerde entiteiten kennen een grotere daling van 8,5% terwijl de federale entiteiten met 1,2% stegen. Wat leeftijd betreft zien we een sterke vermindering bij de leeftijdsklasse 50 jaar of meer van -8,2% op jaarbasis.

Ten opzichte van T2 2020 zien we een sterke daling van het aantal onderbrekingsuitkeringen met 32,9%. De daling is het grootst in het Vlaams Gewest (-59,2%) ten gevolge van de invoering van het zorgkrediet. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is er een daling met 7,8%. In het Waals Gewest steeg het aantal onderbrekingsuitkeringen met 5,1% sinds T2 2020.

Wanneer we de verhoudingen van de uitkeringsgerechtigden bekijken volgens leeftijdsklasse en stelsel, valt het op dat het grotendeels gaat om 50-plus-sers (74,3% van de gevallen), vaak in een stelsel eindeloopbaan (65,1% van de gevallen). Iets meer dan de helft van de gevallen betreft een onderbreking met 1/5 (56,2%). Het merendeel van de uitkeringsgerechtigden zijn vrouwen (68,8%).

Grafiek 31

Profiel van de uitkeringsgerechtigden in loopbaanonderbreking: totaal

5.5

Verdeling van alle onderbrekingsstelsels samen volgens motief

Tabel 28

Verdeling volgens motief voor alle onderbrekingsstelsels samen

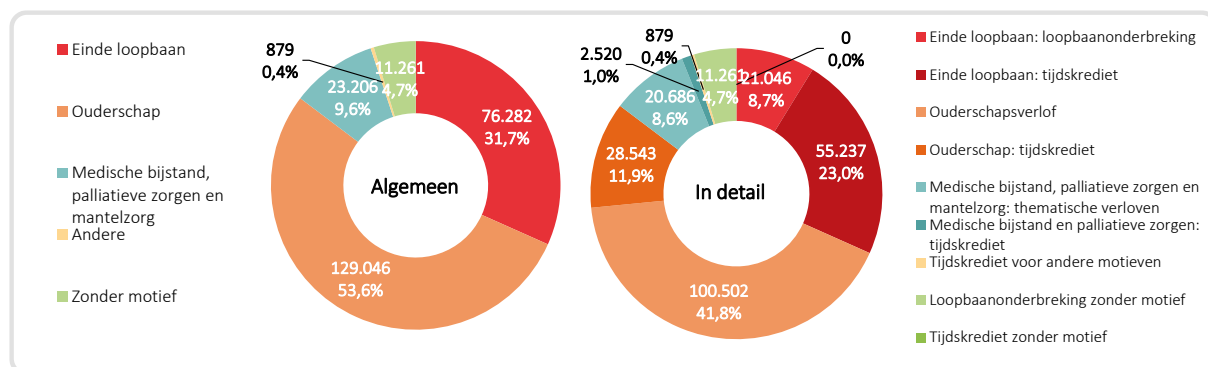
	T2 2020	T2 2023	T2 2024	Evol. T2 2020 - T2 2024	Evol. T2 2023 - T2 2024
Einde loopbaan	92.128	78.816	76.282	-17,2%	-3,2%
Loopbaanonderbreking	33.528	23.205	21.046	-37,2%	-9,3%
Tijdscrediet	58.601	55.611	55.237	-5,7%	-0,7%
Ouderschap	129.781	122.801	129.046	-0,6%	+5,1%
Thematisch verlof	98.342	91.783	100.502	+2,2%	+9,5%
Tijdscrediet	31.439	31.018	28.543	-9,2%	-8,0%
Medische bijstand, palliatieve zorgen en mantelzorg	23.120	25.049	23.206	+0,4%	-7,4%
Thematische verlopen	19.585	22.252	20.686	+5,6%	-7,0%
Tijdscrediet	3.534	2.798	2.520	-28,7%	-9,9%
Andere					
Tijdscrediet voor andere motieven	1.016	1.156	879	-13,5%	-24,0%
Zonder motief	15.030	11.173	11.261	-25,1%	+0,8%
Loopbaanonderbreking	14.592	11.168	11.261	-22,8%	+0,8%
Tijdscrediet	437	4	0	-100,0%	-100,0%
Totaal	261.074	238.995	240.674	-7,8%	+0,7%

Hoewel het tijdscrediet, het thematisch verlof en de loopbaanonderbreking drie verschillende stelsels uitmaken, bestaat er doorheen de drie stelsels een zekere overlap wat betreft de motieven waarvoor een werknemer een bepaalde onderbreking kan kiezen. Zo bestaat er zowel in het tijdscrediet als in de loopbaanonderbreking een eindeloopbaanstelsel. Sinds het ontstaan van het tijdscrediet met motief, kan men binnen dit stelsel bovendien een extra recht krijgen om prestaties volledig of gedeeltelijk te onderbreken voor gelijkaardige motieven als die van de thematische verlopen. (Dat recht kan men krijgen bovenop het recht op thematische verlof. De toegangsvoorwaarden voor tijdscrediet met motief zijn wel anders dan die voor de thematische verlopen: leeftijd van het kind voor wie de onderbreking kan worden gevraagd, anciënniteit bij de werkgever, bestaan van een cao voor een volledige of halftijdse onderbreking, enz.). De onderbrekingsuitkering voor thematisch verlof is wel hoger dan de uitkering voor tijdscrediet met motief. Voor de loopbaanonderbreking zijn geen motieven gespecificeerd.

Wanneer we doorheen de drie stelsels de verhoudingen van het aantal uitkeringsgerechtigden bekijken volgens motief, zien we hoe het merendeel van de onderbrekingen betrekking heeft op een motief i.v.m. ouderschap (53,6%). Dit aandeel is hoger dan voor de onderbrekingen in het kader van een eindeloopbaanstelsel (31,7%). Alle overige motieven (incl. de niet-gespecificeerde motieven) maken samen slechts 14,7% uit van het aantal uitkeringsgerechtigden.

Grafiek 32

Verdeling volgens motief voor alle onderbrekingsstelsels samen

6

Overige uitkeringen

6.1

Deeltijds werkenden met een inkomensgarantie-uitkering (IGU)

6.1.1

Volgens stelsel

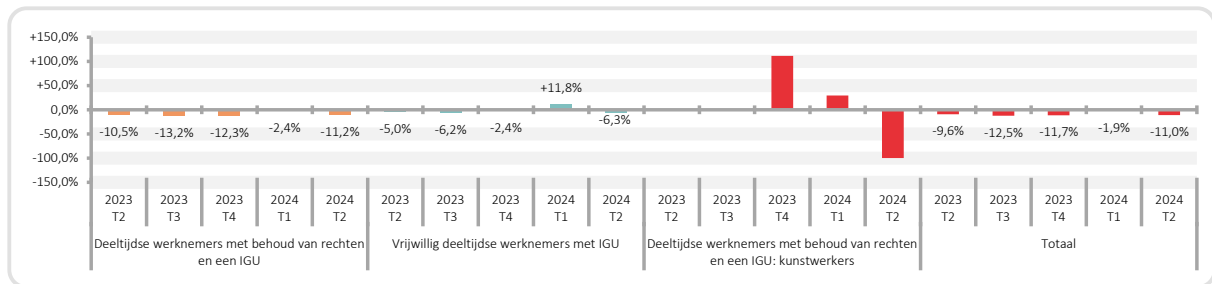
Tabel 29

Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens stelsel

T2	Deeltijdse werknemers met behoud van rechten en een IGU	Vrijwillig deeltijdse werknemers met IGU	Deeltijdse werknemers met behoud van rechten en een IGU: kunstwerkers	Totaal	Deeltijdse werknemers met behoud van rechten en een IGU	Vrijwillig deeltijdse werknemers met IGU	Totaal
2020	32.867	457	0	33.324	100	100	100
2021	31.811	482	0	32.293	97	106	97
2022	30.158	432	0	30.590	92	95	92
2023	26.982	410	267	27.659	82	90	83
2024	23.960	384	258	24.603	73	84	74
Evol. 2020-2024	-27,1%	-15,9%	-	-26,2%			

Grafiek 33

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

In T2 2024 werden gemiddeld 24.603 deeltijdse werknemers geteld per maand, dat zijn er 3.056 of 11,0% minder dan in T2 2023. Sinds de invoering van een aantal reglementaire wijzigingen m.b.t. de berekeningswijze en toekenningsvoorwaarden van het IGU, vertoont het stelsel een dalende tendens.

Slechts een kleine minderheid van het aantal betalingen (1,6%) wordt uitgekeerd aan vrijwillig deeltijdse werknemers met een IGU. Voor deze subgroep daalt het aantal betalingen op jaarbasis met 6,3%.

Sedert oktober 2022 onderscheiden we ook deeltijdse kunstwerkers⁶ met een IGU. Zij vertegenwoordigen 1,0% van het totaal aantal betalingen IGU.

Het aantal deeltijdse werknemers met behoud van rechten en een IGU daalt in T2 2024 op jaarbasis met 11,2%. Dat is, na een relatief kleine daling in T1 2024 (-2,4%), opnieuw vergelijkbaar met de grote dalingen die tijdens de trimesters in 2023 werden opgetekend.

⁶ Hoofdstuk XII van het KB betreffende de werkloosheidsreglementering van 25.11.1991.

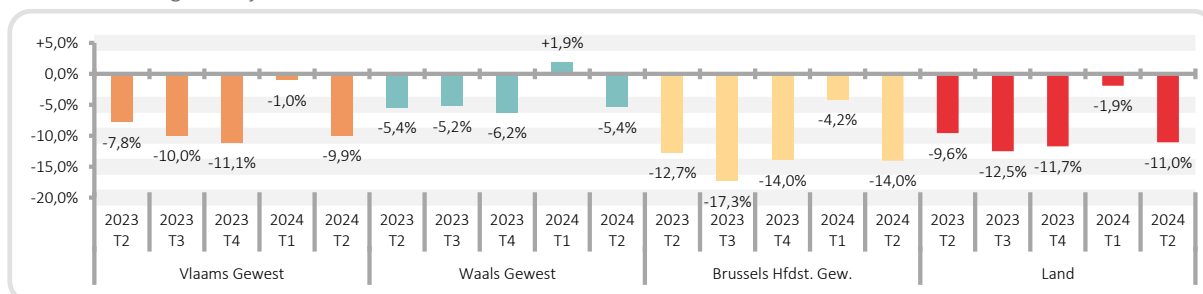
6.1.2

Volgens gewest

Tabel 30
Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens gewest

T2	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land
2020	15.116	3.704	14.504	33.324	100	100	100	100
2021	14.753	3.483	14.057	32.293	98	94	97	97
2022	14.388	3.437	12.765	30.590	95	93	88	92
2023	13.268	3.250	11.141	27.659	88	88	77	83
2024	11.950	3.075	9.578	24.603	79	83	66	74
Evol. 2020-2024	-20,9%	-17,0%	-34,0%	-26,2%				

Grafiek 34
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

In de afgelopen vijf jaar is het aantal deeltijdse werknemers in het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gedaald met respectievelijk 20,9%, 17,0% en 34,0%.

Op jaarbasis noteren we een daling van 9,9% in het Vlaams Gewest, van 5,4% in het Waals Gewest en van 14,0% in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

6.1.3

Volgens geslacht

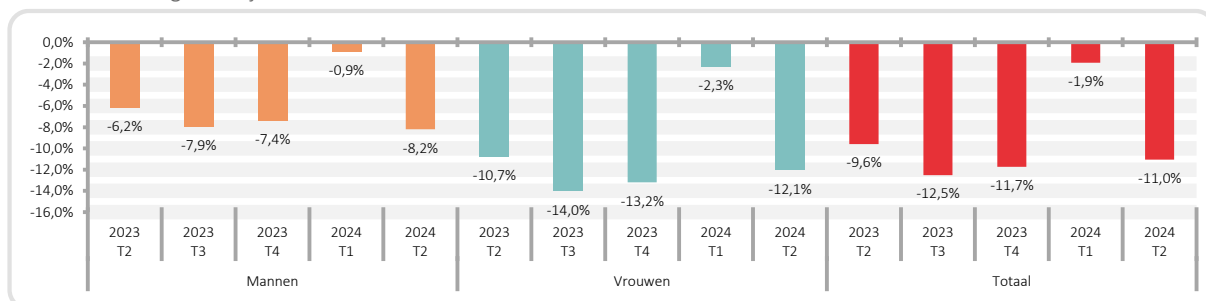
Tabel 31

Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens geslacht

T2	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
2020	8.133	25.191	33.324	100	100	100
2021	8.017	24.276	32.293	99	96	97
2022	7.740	22.850	30.590	95	91	92
2023	7.263	20.396	27.659	89	81	83
2024	6.669	17.934	24.603	82	71	74
Evol. 2020-2024	-18,0%	-28,8%	-26,2%			

Grafiek 35

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Sinds T2 2020 is het aantal vrouwelijke deeltijdse werknemers gedaald met 28,8% ten opzichte van 18,0% bij de mannelijke deeltijdse werknemers. Op jaarbasis is er een daling bij de mannen van 8,2% en een daling bij de vrouwen van 12,1%. Het aandeel vrouwelijke deeltijdse werknemers met een IGU blijft gevoelig groter dan dat van de mannen (72,9%).

6.1.4

Volgens leeftijdsklasse

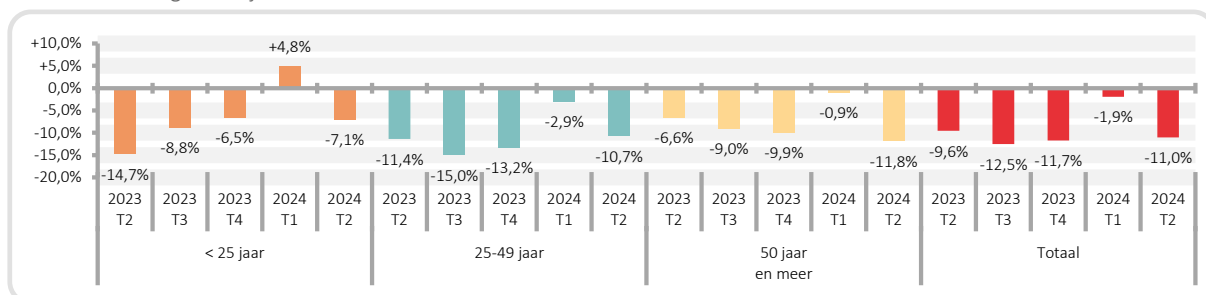
Tabel 32

Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens leeftijds-
klasse

T2	< 25 jaar	25-49 jaar	50 jaar en meer	Totaal	< 25 jaar	25-49 jaar	50 jaar en meer	Totaal
2020	853	19.933	12.538	33.324	100	100	100	100
2021	823	19.111	12.359	32.293	96	96	99	97
2022	708	17.885	11.996	30.590	83	90	96	92
2023	604	15.849	11.206	27.659	71	80	89	83
2024	561	14.158	9.884	24.603	66	71	79	74
Evol. 2020- 2024	-34,2%	-29,0%	-21,2%	-26,2%				

Grafiek 36

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimes-
ter van het voorgaande jaar

Sinds T2 2020 is het aantal deeltijdse werknemers onder de 25 jaar met 34,2% gedaald. Het aantal mensen tussen 25 en 49 jaar is met 29,0% afgenomen, en het aantal 50-plussers is in deze periode met 21,2% gedaald.

Het aandeel van de < 25-jarigen bij de deeltijdse werknemers bedraagt in T2 2024 slechts 2,3%.

Op jaarbasis daalt de populatie onder de 25 jaar met 7,1%; de populatie van 25 tot 49 jaar kent een daling van 10,7% en het aantal 50-plussers daalt met 11,8%.

6.2

Tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen

6.2.1

Inleiding: gevolgen van de Zesde Staatshervorming

In het kader van de Zesde Staatshervorming werden op 1 juli 2014 verschillende bevoegdheden over tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen juridisch gezien overgedragen van de RVA naar het gewestelijke niveau. De RVA behoudt echter bepaalde verantwoordelijkheden over de uitvoering van betalingen, alsook over bepaalde reglementaire kaders die op het federale niveau behouden blijven. Totdat de gewestelijke diensten voorbereid zijn op een operationele overdracht, blijft de RVA met het oog op het continuïteitsbeginsel het dagelijkse beheer uitoefenen. De overnames gebeuren echter niet op hetzelfde tijdstip of voor elk gewest aan hetzelfde ritme, maar naargelang de overgedragen materie en naargelang het gewest. De RVA-statistieken behandelen slechts de betalingen waarvoor de RVA operationeel verantwoordelijk is. Bij overdracht zijn de statistieken over deze maatregelen dan ook vaak uitdovend.

De overdracht van premies en toeslagen (opleidingsuitkering, stage-uitkering incl. instapstage, vestigingsuitkering, werkhervattingstoeslag [loontrekken, zelfstandige en activiteitencoöperatie], premie laatste maand beroepsopleiding, kinderopvangtoeslag, PWA-opleidingstoeslag, overstappremie en mobiliteitstoeslag) omvat de bevoegdheid inzake de reglementering, attestatie en uitbetaling. De eerste operationele overdracht vond plaats in mei 2016 (overdracht van de premie laatste maand beroepsopleiding aan het Vlaams Gewest). Vanaf 1 april 2022 heeft het Brussels Hfdst. Gewest de opleidingsuitkering operationeel overgenomen van de RVA. In T2 2024 is de RVA nog operationeel verantwoordelijk voor 1) de kinderopvangtoeslag voor het Waals Gewest, en voor 2) de opleidingsuitkering, de stage-uitkering en de werkhervattingstoeslagen voor de Duitstalige Gemeenschap.

Bij het merendeel van de reeds verrichte operationele overdrachten werden de stelsels afgevoerd om de doelstellingen over te dragen naar andere stelsels of strategieën. De stage-uitkering in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die na de overdracht op 1 januari 2017 werd vervangen door een nieuw stelsel genaamd 'Stage First', vormt hierop een uitzondering. Ook bij de overdracht op 15 maart 2018 van de werkhervattings- toeslag en op 1 september 2018 van de opleidingsuitkering en de stage-uitkering aan het Vlaams Gewest, werden verschillende vervangende maatregelen voorzien, maar de RVA is daar niet langer bij betrokken.

Nota bene: de vestigingsuitkering is bij overdracht feitelijk reeds uitgedoofd, aangezien hiervoor een begeleiding door het Participatiefonds noodzakelijk is en dit Fonds niet meer bestaat.

De bonussen (stage- en startbonus) werden zonder grote wijzigingen overgedragen naar het gewestelijke niveau. De overdracht omvat de bevoegdheid over de reglementering, attestatie en uitbetaling. Voor deze materies vond de overdracht bij alle gewestelijke diensten op hetzelfde moment plaats, m.n. 1 januari 2016. Aangezien de gewestelijke diensten na overdracht als operator voor de betalingen fungeren, zijn deze maatregelen binnen de RVA-statistieken uitdovend.

Voor de activeringsmaatregelen (doorstromingsprogramma, SINE en Activa) geldt dat de overdracht de attestatie en bepaalde aspecten van de reglementering betreft.

De SINE maatregel werd door de Duitstalige Gemeenschap en het Brussels Hoofdstedelijk gewest afgeschaft, met ingang vanaf respectievelijk 01.01.2019 en 01.01.2021. Het Vlaams Gewest heeft vanaf 01.01.2023 de regeling SINE PLUS⁷ afgeschaft zonder overgangsbepalingen, en vanaf 01.07.2023 werd de regeling SINE in dat Gewest afgeschaft.

De enige Activamaatregel die aanvankelijk op federaal niveau behouden bleef, was Activa PVP. Hoewel de RVA de operationele verantwoordelijkheid behield, werd dit stelsel op budgettair vlak overgedragen naar de FOD Binnenlandse Zaken.

Deze voorzag vanaf 1 januari 2018 een nieuwe federale regeling die Activa PVP verving. In het kader van deze nieuwe regeling ontvangen de gemeenten met een veiligheids- en preventieplan een toelage. De gemeenten betalen zelf het volledige loon van de stadswachten. Om de afschaffing van het oude Activa PVP-stelsel te kunnen uitvoeren, werd het als nog overgedragen naar de gewesten, waar het ondertussen door alle gewesten werd opgeheven zonder overgangsmaatregelen. Bijgevolg is ook dit stelsel in principe uitdovend.

Op het vlak van de Activamaatregelen die reeds naar het Vlaams, het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest operationeel zijn overgedragen, toont zich een verschillende beleidskeuze tussen de gewestelijke diensten onderling.

Het Vlaams Gewest opteerde ervoor om de maatregelen vanaf 1 juli 2016 gedeeltelijk en vanaf 1 januari 2017 volledig af te voeren en te integreren in andere stelsels of strategieën, o.a. die gebaseerd op de verminderde RSZ-bijdragen. Deze statistiek is dan ook uitdovend. Het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest daarentegen bleven na operationele overdracht (respectievelijk op 1 januari en 1 juli 2016) in eerste instantie de federale regelgeving ongewijzigd toepassen. Vanaf 1 juli 2017 heeft het Waals Gewest, na reglementaire overdracht, Activa echter vervangen door een nieuw stelsel genaamd 'Plans Impulsion'. Ook voor dit nieuwe plan blijft de RVA operationeel verantwoordelijk voor de uitvoering van de betalingen. De maatregelen in kwestie blijven dan ook voorkomen in de RVA-statistieken. Vanaf 1 oktober 2017 opteerde het Brussels Hoofdstedelijk Gewest er voor om Activa Start af te schaffen, en Activa werd omgevormd tot het nieuwe stelsel "Activa Brussels".

De doorstromingsprogramma's zijn overal overgenomen en afgevoerd in de loop van 2016 en 2017, met uitzondering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dat deze programma's op 31 december 2020 heeft afgeschaft. Bijgevolg zijn ook die statistieken uitdovend.

Meer informatie vindt men in de studie "Spotlight - Tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen onderhevig aan de Zesde Staatshervorming (update)", te raadplegen op de website van de RVA.

⁷ Deze regeling bestond enkel in het Vlaams Gewest: in het kader van deze regeling werd een bijkomende herinschakelingsuitkering toegekend en betaald aan het Fonds Van de Sociale Werkplaatsen.

6.2.2

Evolutie van de werk- en activeringsmaatregelen

Tabel 33

Evolutie van de werk- en activeringsmaatregelen volgens stelsel

T2	2020	2021	2022	2023	2024	2020-2024
Regionale bevoegdheid	41.493	43.011	40.606	38.906	26.591	-35,9%
Activa	24.500	30.288	29.422	29.629	21.592	-11,9%
SINE	7.697	7.983	7.545	6.910	3.490	-54,7%
Werkhervattingstoelag	6.692	4.426	3.013	1.899	1.090	-83,7%
Kinderopvangtoeslag	378	180	565	412	364	-3,7%
Opleidingsuitkering	121	99	32	26	25	-79,3%
Doorstromingsprogramma	2.078	1	0	0	0	-100,0%
Instapstage	27	33	29	30	30	+11,0%
Activa Start	0	0	0	0	0	-
Federale bevoegdheid	118	164	140	285	267	+125,4%
Tewerkstelling in een maatwerkbedrijf	118	164	140	170	153	+29,3%
Uitkeringen zorgsector	0	0	0	8	0	-
Uitkeringen voor interregionale mobiliteit	0	0	0	5	4	-
Uitkeringen voor knelpuntberoep	0	0	0	102	110	-
Totaal	41.612	43.175	40.745	39.191	26.858	-35,5%

Op jaarbasis noteren we voor bijna alle werk- en activeringsmaatregelen een daling in T2 2024. De in september 2022 ingevoerde federale uitkeringen naar aanleiding van een werkhervatting in de zorgsector, in een knelpuntberoep of in een ander gewest⁸ vertegenwoordigen samen gemiddeld 114 betalingen per maand in T2 2024.

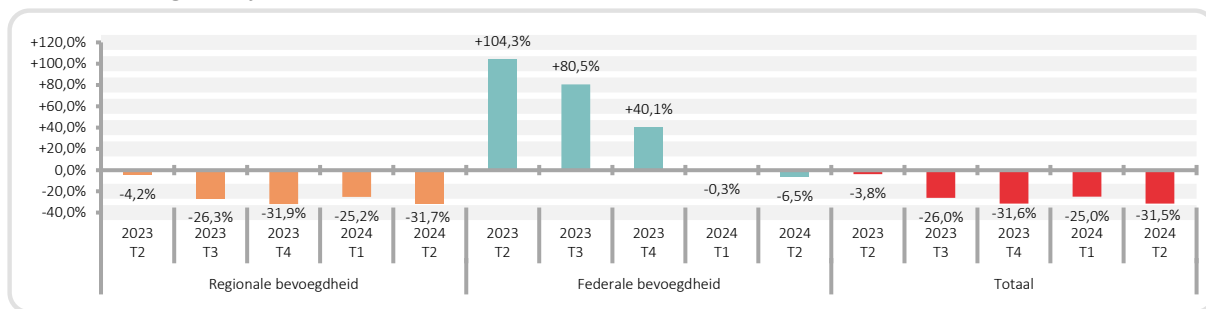
We noteren de grootste procentuele dalingen bij de uitdovende maatregelen. Voor het geheel van de regionale maatregelen bedraagt de jaarlijkse daling 31,7%. Dat hoge cijfer wordt o.a. verklaard door de afschaffing van de SINE PLUS en de SINE-regelingen in het Vlaams Gewest vanaf respectievelijk 01.01.2023 en 01.07.2023.

Ten opzichte van T2 2020 noteren we een algemene daling met 35,5%. Het grootste stelsel in T2 2024, Activa, dat 80,4% van de maatregelen vertegenwoordigt, daalde met 11,9% ten opzichte van T2 2020.

⁸ De langdurig werkloze die wordt tewerkgesteld in een knelpuntberoep of in een ander gewest kan onder bepaalde voorwaarden gedurende maximaal 3 maanden een uitkering ontvangen die gelijk is aan 25% van de uitkering die hij normaal zou ontvangen als volledig werkloze tijdens de fase 11. ((BS 05.07.2022 – IW 01.09.2022). De werkloze (78 dagen volledige werkloosheid in 4 maanden) die wordt tewerkgesteld in de zorgsector kan onder bepaalde voorwaarden gedurende maximaal 3 maanden een uitkering ontvangen die gelijk is aan 25% van de uitkering die hij normaal zou ontvangen als volledig werkloze tijdens de fase 11 (BS 10.11.2022 – IW 01.09.2022).

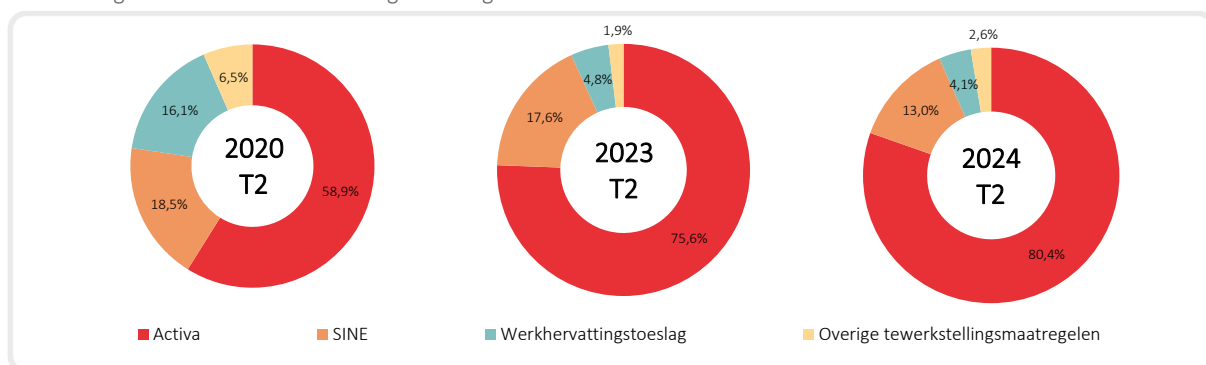
Grafiek 37

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Grafiek 38

Verhouding van de werk- en activeringsmaatregelen

6.3

Aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verloven

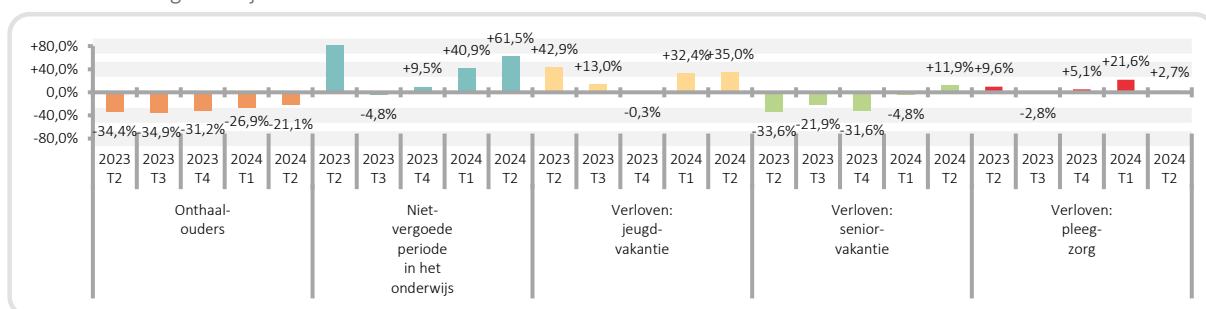
Tabel 34

Evolutie van de aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verloven

T2	Onthaal-ouders	Niet-vergoede periode in het onderwijs	Verloven: jeugd-vakantie	Verloven: senior-vakantie	Verloven: pleeg-zorg	Onthaal-ouders	Niet-vergoede periode in het onderwijs	Verloven: jeugd-vakantie	Verloven: senior-vakantie	Verloven: pleeg-zorg
2020	1.370	15	96	20	62	100	100	100	100	100
2021	580	0	87	22	145	42	0	91	110	236
2022	820	2	234	51	159	60	16	243	258	258
2023	538	9	334	34	174	39	59	347	171	283
2024	425	14	451	38	179	31	95	469	192	290
Evol. 2020-2024	-69,0%	-4,6%	+368,5%	+91,5%	+190,3%					

Grafiek 39

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

De onthaalouders krijgen opvanguitkeringen als hun inkomsten dalen omwille van de afwezigheid van kinderen om redenen onafhankelijk van hun wil. Het aantal betalingen neemt de voorbije trimesters licht af.

Mensen die voor onderwijsinstellingen werken, krijgen tijdens de zomervakantie een uitkering als die periode niet gedekt is door een uitgestelde bezoldiging. Logischerwijs zijn de betalingen binnen dit stelsel jaarlijks dan ook geconcentreerd in het derde trimester, en worden hiervoor in de overige trimesters nagenoeg geen betalingen geregistreerd. Hun aantal neemt sedert 2020 stelselmatig af. In T2 2024 waren er gemiddeld 14 betalingen per maand (in T3 2023 waren er gemiddelde 9.861 betalingen per maand).

Uitkeringen die bedoeld zijn om de periodes te vergoeden die niet gedekt zijn door vakantiegeld, betreffen enerzijds de schoolverlaters (jeugd-vakantie) en anderzijds de 50-plussers die opnieuw een activiteit beginnen in de privésector (senior-vakantie).

Sommige werknemers ten slotte krijgen uitkeringen als ze verlof nemen om de pers(o)on(en) te verzorgen die in hun gezin werd(en) geplaatst (pleegzorg). Het aantal uitkeringstrekkingen binnen de verlofstelsels blijft zeer beperkt.

6.4

Eenheidsstatuut en uitdovende stelsels

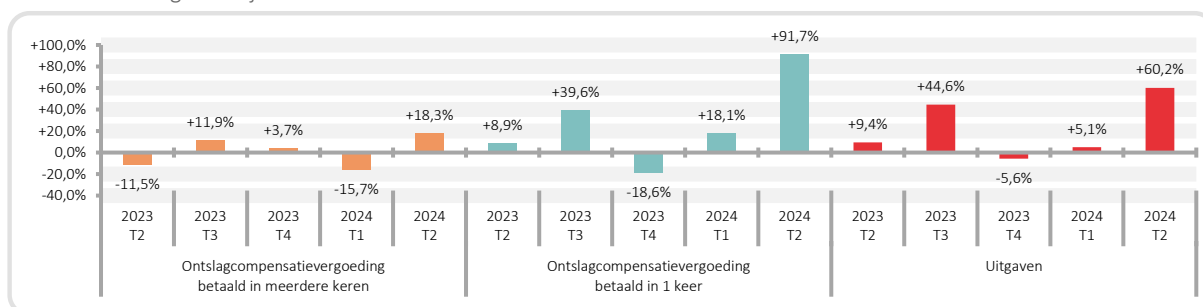
Tabel 35

Evolutie van de stelsels in het kader van de ontwikkeling van het Eenheidsstatuut

T2	Ontslagcompensatievergoeding betaald in meerdere keren	Ontslagcompensatievergoeding betaald in 1 keer	Uitgaven	Ontslagcompensatievergoeding betaald in meerdere keren	Ontslagcompensatievergoeding betaald in 1 keer	Uitgaven
2020	1.538	486	24.010.909	100	100	100
2021	1.369	351	20.944.019	89	72	87
2022	882	290	14.576.087	57	60	61
2023	781	316	15.949.402	51	65	66
2024	924	605	25.558.506	60	124	106
Evol. 2020-2024	-39,9%	+24,4%	+6,4%			

Grafiek 40

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Voor de volledigheid geven we in dit deel nog een aantal minder vaak voorkomende uitkeringen weer die tot de verantwoordelijkheid van de RVA behoren, maar niet vallen onder één van de rubrieken die eerder in dit verslag aan bod kwamen.

De maatregelen in het kader van de ontwikkeling van het Eenheidsstatuut zijn ontstaan uit de crisispremie, een tijdelijke anticrisismaatregel die vanaf 2012 uitdooft. Vanaf 1 januari 2012 werd deze premie omgezet naar een regeling van onbepaalde duur, m.n. de ontslaguitkering – een eenmalige premie betaald aan ontslagen arbeiders.

Met het oog op de verdere harmonisering van de opzegregelingen voor arbeiders en bedienden, wordt vanaf 1 januari 2014 onder bepaalde voorwaarden een ontslagcompensatievergoeding toegekend aan arbeiders bij wie de duur van de opzeggingstermijn

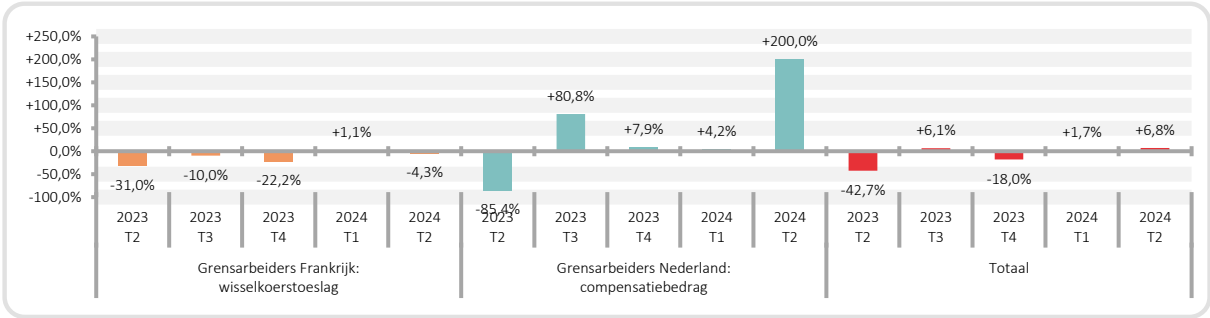
minstens ten dele is gebaseerd op de anciënniteit die ze als arbeider verwierven vóór 2014. Deze vergoeding vervangt geleidelijk de ontslaguitkering, die ondertussen dan ook nagenoeg is uitgedoofd.

Tot 2022 vertoonde ook het totaal aantal ontslagcompensatievergoedingen de voorbije jaren een neerwaartse tendens; in T2 2024 echter zien we een forse stijging op jaarbasis met 39,4%. Ook ten opzichte van T1 2024 stijgen de uitgaven sterk (+73,5%). In de periode april tot en met juni 2024 bedroeg het totaal aantal aangekondigde collectieve ontslagen 1.987, dat is 60,4% meer dan het aantal in dezelfde periode van 2023 (1.239). In de recentste trimesters neemt het aandeel van de éénmalig uitgekeerde ontslagcompensatievergoeding toe.

Tabel 36
 Evolutie van de uitdovende stelsels

T2	Grensarbeiders Frankrijk: wisselkoers- toeslag	Grensarbeiders Nederland: compensatie- bedrag	Halftijds brugpensioen	Totaal	Grensarbeiders Frankrijk: wisselkoers- toeslag	Grensarbeiders Nederland: compensatie- bedrag	Halftijds brugpensioen	Totaal
2020	121	16	7	144	100	100	100	100
2021	101	28	2	131	83	173	33	91
2022	100	27	0	127	83	171	0	88
2023	69	4	0	73	57	25	0	51
2024	66	12	0	78	55	75	0	54
Evol. 2020- 2024	-45,5%	-25,0%	-100,0%	-45,8%				

Grafiek 41
 Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimes-
 ter van het voorgaande jaar

Tot slot vermelden we nog een aantal uitdovende stelsels waarvoor de RVA de verantwoordelijkheid inzake betaling blijft dragen.

Voor het halftijds brugpensioen werd de toegang stopgezet in 2012 bij de hervorming van het brugpensioen naar SWT. De voorbije trimesters tellen we in dit stelsel geen betalingen meer. Daarnaast worden tot op vandaag nog een aantal betalingen verricht in het kader van de wisselkoerstoeslag voor grensarbeiders in Frankrijk en de compensatiebedragen voor grensarbeiders in Nederland.

De wisselkoerstoeslag was gericht op Belgische grensarbeiders in Frankrijk om (voorafgaand aan de invoering van de euro) het relatieve loonverlies te compenseren dat werd veroorzaakt door de schommelende wisselkoers tussen de Franse en de Belgische munt. De compensatievergoeding betreft dan weer een vergoeding aan Belgische grensarbeiders in Frankrijk en Nederland voor hun hogere socialezekerheidsbijdragen. Voor de compensatiebedragen voor Franse grensarbeiders zijn sinds 2016 geen betalingen meer geteld. Voor de wisselkoerstoeslagen en de compensatiebedragen voor Nederlandse grensarbeiders worden tot op vandaag nog een klein aantal betalingen verricht. Ondanks een aantal schommelingen in het aantal verwerkte betalingen doorheen de tijd, vertonen deze stelsels bij gebrek aan nieuwe instroom logischerwijs algemeen een dalende trend.

Lijst van tabellen en grafieken

Woord vooraf.....	3
1 Het trimester in vogelvlucht	7
Tabel 1 Algemeen overzicht van de groepen uitkeringstrekkers	7
Grafiek 1 Evolutie van de groepen uitkeringstrekkers op jaarbasis	9
Grafiek 2 Evolutie van de onderlinge verhouding van de uitkeringstrekkers	11
2 Maatschappelijke en socio-economische context	13
Tabel 2 Conjuncturele indicatoren	14
Grafiek 3 Variatie t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	14
Tabel 3 Evolutie van het bbp	15
Tabel 4 Geharmoniseerde werkloosheidsgraad.....	16
Grafiek 4 Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde werkloosheidsgraad.....	16
Tabel 5 Geharmoniseerde werkgelegenheidsgraad.....	18
Grafiek 5 Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde werkgelegenheidsgraad.....	18
Tabel 6 Geharmoniseerde inactiviteitsgraad	19
Grafiek 6 Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde inactiviteitsgraad	19
Grafiek 7 Structuur van de bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar)	20
3 Volledige werkloosheid	21
Tabel 7 Evolutie van de UVW (WZ + NWZ).....	21

Grafiek 8	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar..	21
Grafiek 9	Verhouding van de UVW.....	22
Tabel 8	Evolutie van de UVW-WZ volgens stelsel	23
Grafiek 10	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	23
Tabel 9	Evolutie van de UVW-WZ volgens gewest.....	25
Grafiek 11	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	25
Tabel 10	Evolutie van de UVW-WZ volgens geslacht	26
Grafiek 12	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	26
Tabel 11	Evolutie van de UVW-WZ volgens leeftijdsklasse	27
Grafiek 13	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	27
Tabel 12	Evolutie van de UVW-WZ volgens werkloosheidsduur	28
Grafiek 14	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	28
Tabel 13	Evolutie van de UVW-WZ volgens gezinscategorie.....	29
Grafiek 15	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	29
Tabel 14	Evolutie van de UVW-NWZ volgens stelsel	30
Grafiek 16	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	30
Grafiek 17	Verhouding van de UVW-NWZ volgens stelsel	31
Tabel 15	Evolutie van de bijzondere vrijstellingen volgens type	33
Grafiek 18	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	33
Grafiek 19	Onderlinge verhouding van de bijzondere vrijstellingen.....	33
Grafiek 20	De variatie op jaarbasis van de UVW-WZ vergeleken met de in- en uitstroom	34
Tabel 16	Evolutie van de dynamische stromen van de UVW-WZ.....	35
Grafiek 21	Verhoudingen tussen de in- en uitstroom en de blijvers en bepaling van de uitstroomrichting	36
Tabel 17	Evolutie van de NVNW-WZ (niet-vergoede niet-werkende werkzoekenden) volgens inschrijvingsvorm	37
Grafiek 22	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	37
4	Tijdelijke werkloosheid.....	39
Tabel 18	De evolutie van de tijdelijke werkloosheid in kerncijfers	39

Tabel 19	Evolutie van de tijdelijke werkloosheid in budgettaire eenheden volgens bedrijfstak ...	40
Grafiek 23	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	40
Tabel 20	Aandeel actieve ondernemingen met arbeid in loondienst die beroep doen op tijdelijke werkloosheid.....	42
Grafiek 24	Aandeel actieve ondernemingen met arbeid in loondienst die beroep doen op tijdelijke werkloosheid	42
Grafiek 25	Verdeling van het aantal vergoede dagen tijdelijke werkloosheid volgens reden	43
Tabel 21	Evolutie van het aantal vergoede dagen tijdelijke werkloosheid volgens reden.....	43
Tabel 22	Evolutie van de tijdelijk werklozen volgens gewest in fysieke en budgettaire eenheden	44
Grafiek 26		44
Tabel 23	Evolutie van de tijdelijke werkloosheid in fysieke eenheden volgens geslacht.....	45
Grafiek 27	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	45
5	Onderbrekingsuitkeringen	47
Tabel 24	Evolutie van de uitkeringstrekkers in loopbaanonderbreking, tijdskrediet en thematisch verlof	48
Grafiek 28	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	48
Tabel 25	Evolutie van het aantal gerechtigden op tijdskrediet	50
Grafiek 29	Profiel van de uitkeringsgerechtigden in tijdskrediet.....	51
Tabel 26	Evolutie van het aantal gerechtigden met een thematisch verlof.....	52
Grafiek 30	Profiel van de uitkeringsgerechtigden met een thematisch verlof	53
Tabel 27	Evolutie van het aantal gerechtigden op loopbaanonderbreking: totaal.....	54
Grafiek 31	Profiel van de uitkeringsgerechtigden in loopbaanonderbreking: totaal.....	55
Tabel 28	Verdeling volgens motief voor alle onderbrekingsstelsels samen.....	56
Grafiek 32	Verdeling volgens motief voor alle onderbrekingsstelsels samen.....	57
6	Overige uitkeringen	59
Tabel 29	Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens stelsel.....	59
Grafiek 33	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	60
Tabel 30	Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens gewest	61
Grafiek 34	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	61
Tabel 31	Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens geslacht.....	62

Grafiek 35	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	62
Tabel 32	Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens leeftijdsklasse	63
Grafiek 36	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	63
Tabel 33	Evolutie van de werk- en activeringsmaatregelen volgens stelsel	66
Grafiek 37	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	67
Grafiek 38	Verhouding van de werk- en activeringsmaatregelen.....	67
Tabel 34	Evolutie van de aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verloven	68
Grafiek 39	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	68
Tabel 35	Evolutie van de stelsels in het kader van de ontwikkeling van het Eenheidsstatuut	69
Grafiek 40	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	69
Tabel 36	Evolutie van de uitdovende stelsels.....	70
Grafiek 41	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	70
7	Lijst van tabellen en grafieken	71

